

คำที่เขียนทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ
ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕

๕๕๕
รายชื่อข้อหวัดในประเทศไทย
ถอดเป็นอักษรโรมัน

— เอกสารเผยแพร่ —

เนื่องในวันสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน

— กรบรอบ ๕๐ ปี —

๓๓ มีนาคม ๒๕๒๓

คำที่เขียนขึ้นสำหรับจากชาวต่างประเทศ
ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕

๔๔๕
รายชื่อข้อผิดพลาดในประเทศไทย
จดเป็นอักษรโรมัน

ใช้ในห้องสมุดเท่านั้น

เอกสารเผยแพร่
เนื่องในวันสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน

ห้องสมุด
ศ.ดร.คุณบรรจบ พันธุเมธา
วิทยาลัยครูจันทวาทะ

ครบรอบ ๕๐ ปี
๓๓ มีนาคม ๒๕๒๗

คำนำ

ปัญหาเรื่องการเขียนทับศัพท์ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันวิทยากรในสาขาต่าง ๆ ได้พัฒนาไปมาก โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ราชบัณฑิตยสถานได้มี "คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ภาษาไทย" อยู่คณะหนึ่ง และมีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบัญญัติศัพท์ในสาขาวิชาต่าง ๆ อยู่อีกหลายคณะ คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเหล่านี้ได้พยายามที่จะบัญญัติศัพท์โดยใช้คำไทย ๆ ให้มากที่สุด ถ้าหากคำไทย ๆ ที่กะทัดรัดไม่ได้ ก็จะใช้คำบาลีหรือสันสกฤตที่มีเสียงหรือความหมายใกล้เคียงกับบัญญัติ โดยพยายามให้สะดวกแก่การออกเสียงของคนไทยให้มากที่สุด ต่อเมื่อไม่สามารถจะหาคำบาลีหรือสันสกฤตที่เหมาะสมมาบัญญัติได้ จึงจะใช้วิธีการทับศัพท์ซึ่งเป็นวิธีสุดท้าย

การทับศัพท์นั้น ราชบัณฑิตยสถาน ก็ได้ปฏิบัติตาม "ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องบัญญัติศัพท์ ฉบับที่ ๑" ซึ่งประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๘๕ ตาม "ใบแนบที่ ๑ วิธีทับศัพท์" ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๖๖ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๔๘๕ เป็นหลัก นอกจากบางคำที่ได้เขียนกันมาจนติดแล้ว แม้จะมีเครื่องหมายวรรณยุกต์อยู่บาง ราชบัณฑิตยสถานก็ต้องยอมรับ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดกับหลักอักษรวิธีของไทยด้วย

ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ มีคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาของชาวยุโรปและสหรัฐอเมริกาอยู่มาก ราชบัณฑิตยสถานเห็นว่า ถ้าจะรวบรวมเฉพาะคำประเภทนี้แยกพิมพ์ไว้ต่างหาก เพื่อเผยแพร่เนื่องในวโรกาสที่วันสถาปนาราชบัณฑิตยสถานได้เวียนมาครบรอบ ๕๐ ปี ในวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ นี้ ก็คงจักเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้สนใจ นักศึกษา และนักเรียนเป็นอย่างมาก จึงได้มอบหมายให้กองศิลปกรรม เป็นผู้รวบรวมและจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่ให้แพร่หลายต่อไป

อนึ่ง ราชบัณฑิตยสถานได้รับคำสอบถามอยู่เนือง ๆ ว่า ชื่อจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยนั้น จะเขียนเป็นอักษรโรมันอย่างไรจึงจะถูก เพราะปรากฏว่ายังถกค้ำ เป็นอักษรโรมันลักลั่นกันอยู่ แม้แต่ในวงราชการด้วยกันเอง ความจริงเรื่องนี้ได้มี "ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การเขียนชื่อจังหวัด เขต อำเภอ และกิ่งอำเภอ" ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๐ "ประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง การเขียนชื่อจังหวัด เขต อำเภอ และกิ่งอำเภอ" ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๒๐ และ "แถลงการณ์ราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง การเขียนชื่อจังหวัด เขต อำเภอ และกิ่งอำเภอ" ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๐ ซึ่งราชบัณฑิตยสถานได้พิมพ์เผยแพร่อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การเขียนชื่อจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยเป็นอักษรโรมันถูกต้องเป็นเอกภาพเดียวกัน ราชบัณฑิตยสถานจึงได้รวบรวมรายชื่อจังหวัดต่าง ๆ ที่ออกเป็นอักษรโรมันแล้วมาพิมพ์รวมไว้ในเอกสารเล่มนี้

ราชบัณฑิตยสถานหวังว่าเอกสารเล่มนี้คงจักอำนวยประโยชน์แก่มหาชนผู้สนใจ ในการเขียนทับศัพท์คำภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย และการถอดชื่อจังหวัดต่าง ๆ เป็นอักษรโรมันบ้างไม่มากนัก

ราชบัณฑิตยสถาน

คำสั่งราชบัณฑิตยสถาน

ที่ ๑๐/๒๕๒๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ และ คณะทำงานในโอกาสสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน

ครบรอบ ๕๐ ปี

เพื่อให้การดำเนินงานเนื่องในโอกาสสถาปนาราชบัณฑิตยสถานครบรอบ ๕๐ ปี ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ศกนี้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้ คือ

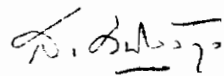
คณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นายบุญฤกษ์ จาญามระ อุปนายกราชบัณฑิตยสถาน	ประธานกรรมการ
๒. นายชัย มุกตพันธุ์ เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน	รองประธานกรรมการ
๓. นายรอง ศยามานนท์ ผู้แทนสำนักธรรมศาสตร์ ฯ	กรรมการ
๔. นายเกียรติ บุญเจือ ผู้แทนสำนักธรรมศาสตร์ ฯ	กรรมการ
๕. นายวิเชียร จีรวงส์ ผู้แทนสำนักวิทยาศาสตร์	กรรมการ
๖. นายยมยุทธ วัชรกุลย์ ผู้แทนสำนักวิทยาศาสตร์	กรรมการ
๗. น.อ.สมภพ ภิรมย์ ร.น. ผู้แทนสำนักศิลปกรรม	กรรมการ
๘. นางจิตรเกษม สีนุญเรือง ผู้แทนสำนักศิลปกรรม	กรรมการ
๙. นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติ	กรรมการ
๑๐. นายจำนงค์ ทองประเสริฐ ผู้อำนวยการกองศิลปกรรม	กรรมการ
๑๑. นางสุจิตรา กลิ่นเกษร ผู้อำนวยการกองวิทยาศาสตร์	กรรมการ
๑๒. นายอดิศักดิ์ ทองบุญ ผู้อำนวยการกองธรรมศาสตร์ ฯ	กรรมการและเลขานุการ
๑๓. นางสุภา กนกนาค เลขานุการกรม	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. น.ส.วัฒนา อินทรเกษตร นักวรรณศิลป์ ๖
๒. นางเพ็ญแข คุณาเจริญ นักวรรณศิลป์ ๖
๓. น.ส.ผ่องพรรณ มีคุณเอี่ยม นักวรรณศิลป์ ๖
๔. นายสังคม ศรีราช นักวรรณศิลป์ ๖
๕. น.ส.สาวิตรี แสนสว่าง นักวรรณศิลป์ ๕
๖. น.ส.อุทัย สร้างสาม นักวรรณศิลป์ ๕
๗. น.ส.อุทัยวรรณ ตั้งมั่นสกุล นักวรรณศิลป์ ๕
๘. น.ส.ศิริพร อินทรเขียรศิริ นักวรรณศิลป์ ๕
๙. นายประสิทธิ์ จันรัตน นักวรรณศิลป์ ๔
๑๐. นายวิศาล อุเจริญ นักวรรณศิลป์ ๔
๑๑. นายสมภักดิ์ จิระทัศน์กุล นักวรรณศิลป์ ๓
๑๒. นางนัยนา วราอัสวปติ นักวรรณศิลป์ ๓

ตั้ง ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

นายกราชบัณฑิตยสถาน

สารบัญ

คำนำ

คำสั่งราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ

และคณะกรรมการในโอกาสสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน

ครบรอบ ๕๐ ปี

คำที่เขียนทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศในพจนานุกรม

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕

๑ - ๓๔

รายชื่อจังหวัดในประเทศไทย ถอดเป็นอักษรโรมัน

๓๕ - ๓๘

oooooooooooooooooooo

คำที่เขียนทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ

ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕

ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ นี้ มีคำเป็นจำนวนมาก ที่เขียนทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาชาวทวีปยุโรปและอเมริกา ซึ่งปรากฏว่าอาจมีอะไรบางอย่างที่ทำให้กลักลั่นกันอยู่บ้าง ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการชำระพจนานุกรมก็ คณะกรรมการปรับปรุงพจนานุกรมก็ มีใช้คณะกรรมการที่หน้าที่แตกต่างกัน ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย หากมีหน้าที่เพียงเก็บคำที่มีใช้อยู่แล้วให้หนีความหมายของคำต่าง ๆ และวางหลักเกณฑ์การเขียนและวิธีใช้พจนานุกรมเท่านั้น คำที่เขียนทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ ส่วนมากจะเป็นศัพท์ทางวิชาการ โดยเฉพาะศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ ท่านผู้ใช้พจนานุกรมอาจสงสัยว่า ทำไมบางคำที่ออกเสียงสั้นจึงไม่ใส่ไม้ไต่คู้ แต่บางคำก็ใส่ หรือบางคำก็ใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ด้วย ในเรื่องเหล่านี้ราชบัณฑิตยสถานมีหลักเกณฑ์อย่างไร

หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการชำระพจนานุกรมและคณะกรรมการปรับปรุงพจนานุกรมใช้ในการเก็บคำภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยนั้น มีดังนี้

๑. คำที่เคยใช้มาตั้งแต่ในพจนานุกรม ฉบับกรมตำรา กระทรวงธรรมการ พ.ศ. ๒๔๗๐ หรือในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓ ไม่ว่าจะมีไม้ไต่คู้หรือไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์ก็ตาม คณะกรรมการฯ ก็จะคงไว้ตามเดิม เช่น คำว่า กอด กาช กูกู เช็ด บรันตี แมคเตอร์ เป็ก เปอร์เซนต์ แป้ม แร็กเกต โอ๊ก ฯลฯ

๒. คำที่คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการชุดอื่น ๆ ของราชบัณฑิตยสถาน ได้ถอดมาจากภาษาต่างประเทศตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ ซึ่งมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องบัญญัติศัพท์ ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๘๕ "ใบแนบที่ ๑ วิธีทับศัพท์" ลงในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๙ ตอนที่ ๖๖ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๔๘๕ คณะกรรมการฯ ก็จะเก็บตามนั้น เช่น กาแล็กซี่ เซลล์เล็ก ซิกแซ็ก บล๊อค ฯลฯ

๓. คำที่นำมาใช้ในภาษาไทยจนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย จะเป็นการเขียน
ทับศัพท์โดยตรงหรือเขียนเสียงก็ตาม แม้จะมีเครื่องหมายวรรณยุกต์อยู่ด้วย คณะกรรมการ
ก็เก็บไว้ตามนั้น เช่นคำว่า กอบบี แกง แกส ลูกก๊ ก๊เก เซรุ่ม ทอฟฟี่ แท็กซี ปรูฟ ปลัก
ฟูลสแกป รักบี้ วิสกี ฯลฯ

ราชบัณฑิตยสถานตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ
เป็นภาษาไทยอยู่เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะในด้านหนึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทางราชการได้
วางไว้ และพร้อมกันนั้นก็คงเก็บคำที่มีใช้กันอย่างแพร่หลายแล้ว แม้จะผิดหลักเกณฑ์การทับศัพท์
อยู่บ้างก็ตาม ด้วยเหตุนี้ราชบัณฑิตยสถานจึงได้แต่งตั้งอนุกรรมการปรับปรุงหลักเกณฑ์การทับศัพท์
ขึ้นคณะหนึ่ง ตามคำสั่งราชบัณฑิตยสถาน ที่ ๕๑/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๓ เพื่อพิจารณา
ปรับปรุงการทับศัพท์คำในภาษาต่าง ๆ เป็นภาษาไทย เช่น ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน
และจีน ซึ่งได้พิจารณาเสร็จในวาระแรกแล้ว ขณะนี้กำลังพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับการทับศัพท์
ภาษาอังกฤษอยู่ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะได้นำประกาศให้ทราบในโอกาสต่อไป

ต่อไปนี้ เป็นคำภาษาต่างประเทศที่เขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทยเท่าที่ปรากฏอยู่ใน
หนังสือพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕

กงสุล* น. พนักงานผู้มีหน้าที่ดูแลประโยชน์และคนในบังคับ ณ ต่างประเทศ มี ๓ ระดับ
คือ กงสุลใหญ่ กงสุล และรองกงสุล. ว. เกี่ยวแก่หน้าที่อย่างนั้น เช่น พนักงาน
กงสุล. (พ. consul).

กรัม** [ดูว่า] น. หน่วยมาตราซึ่งน้ำหนัก ตามมาตราเมตริก มีอัตรา = ๑๐๐ เซนติกรัม
หรือ ๑ ใน ๑,๐๐๐ แห่งกิโลกรัม, ตามมาตราประเพณี อัตรา ๒๐๐ กรัม = ๑
ซังหลวง, อักษรย่อว่า ก. (พ. gramme).

* หมายถึงคำที่มีใช้มาตั้งแต่พจนานุกรม ฉบับกรมคำราช กระทรวงธรรมการ พ.ศ. ๒๔๗๐.

** หมายถึงคำที่มีใช้มาตั้งแต่พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๘๓.

- กราฟ น. แผนภูมิที่ใช้เส้น หรือจุด หรือภาพ เป็นต้น เพื่อแสดงความเปลี่ยนแปลง
ค่าของตัวแปรตัวหนึ่งเทียบกับความเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปรตัวอื่น;
(คณิต) เขตของจุดที่เรียงกันอย่างมีระเบียบตามที่กำหนดขึ้นด้วยสมการหรือ
อสมการ. (อ. graph).
- กลูโคส น. น้ำตาลชนิดหนึ่งประเภทโมโนแซ็กคาไรด์ ชนิดแอลโดเฮกโซส
ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๑๔๖° ซ. มีในผลองุ่นสุก น้ำผึ้ง
และผลไม้โดยมากที่มีรสหวาน เป็นองค์ประกอบปกติในเลือด และมีใน
ปัสสาวะของผู้ป่วยเป็นโรคเบาหวาน มีรสหวานน้อยกว่าน้ำตาลทราย,
เกอซีไทรส ก็เรียก. (อ. glucose).
- กอก ๑* น. เครื่องเปิดปีกน้ำจากท่อหรือภาชนะ, หัวกอก ก็เรียก. (อ. cock).
- กอก ๒** น. เรียกเปลือกต้นกอก (Quercus suber) ในวงศ์ Cupuliferae
ที่ใช้ทำจุกขวดและอื่น ๆ ว่า ไมกอก. (อ. cork).
- กอช น. เรียกผ้าบาง โปร่ง ที่ใช้ปิดแผลหรือพันแผลว่า ผ้ากอช. (อ. gauze).
- กอมบี้ น. กระดาษที่ใช้สำหรับทำสำเนา เรียกว่า กระดาษกอมบี้. (อ. carbon
paper); (ปาก) ลักษณะนามเรียกสำเนาหนังสือ เช่น กอมบี้หนึ่ง
สำเนา ๒ กอมบี้. (อ. copy).
- กอริลลา น. ชื่อลิงชนิดหนึ่ง (Gorilla savagae) ในวงศ์ Simiidae
ตัวใหญ่ขนาดคน แข็งแรงและดุร้าย มีในป่าแอฟริกา.
- กอล์ฟ น. กีฬาชนิดหนึ่ง ใช้ไม้ตีลูกกลมผ่านพื้นที่ขวางกันที่เตรียมไว้ให้มีลักษณะ
ต่าง ๆ กัน เช่น เป็นหลุมทราย บ่อน้ำ ให้ไปลงหลุมที่กำหนด.
(อ. golf).

กะรัต* [-หฺรັก] น. หน่วยมาตราชั่งเพชรพลอย ๑ กะรัต เท่ากับ ๒๐ เซนติกรัม หรือ ๓.๐๘๖๕ เกรน, ปริมาณทองคำแท้ที่ประสมอยู่กับธาตุอื่น โดยกำหนด ทองคำและโลหะที่ประสมกันนั้นรวมเป็น ๒๔ ส่วน เช่น ทองคำ ๑๔ กะรัต หมายความว่า มีเนื้อทองคำ ๑๔ ส่วน นอกนั้นอีก ๑๐ ส่วนเป็นธาตุอื่นประสม. (อ. carat).

กัปตัน* (เล็ก) น. นายเรือ. (อ. captain).

ก๊าซ,** แก๊ส น. อากาศธาตุ, เรียกไฟไหม้ที่เกิดจากการจุดอะเซทิลีน(acetylene) ซึ่งได้ จากก้อนแคลเซียมคาร์ไบด์ทำปฏิกิริยากับน้ำ ว่า ไฟก๊าซ หรือ ไฟแก๊ส.

กาเฟอีน น. สารประกอบอินทรีย์ประเภทพิวรีน มีสูตรเคมี $C_8H_{10}O_2N_4$ ลักษณะเป็น ผลึกสีขาว มีในใบชา เมล็ดกาแฟ เป็นยาเสพติดคอกอยอน มีฤทธิ์อย่างแรง ต่อหัวใจ ใช้ในการแพทย์. (ฝ. caféine).

กาแฟ* น. ชื่อเครื่องดื่มนกหนึ่ง ทำมาจากเมล็ดกาแฟ (Coffea arabica). ในวงศ์ Rubiaceae เป็นส่วนใหญ่ เมล็ดกาแฟมีสารประกอบเคมีชนิดหนึ่ง เรียกว่า กาเฟอีน.

การตูน ๑ น. ภาพล้อ, ภาพตลก, บางทีเขียนเป็นภาพบุคคล บางทีเขียนเป็นภาพแสดง เหตุการณ์ที่ผู้เขียนตั้งใจล้อเลียนจะให้ผู้รู้สึกขบขัน บางทีก็เขียนติดต่อกันเป็น เรื่องยืดยาว.

การตูน ๒ น. ชื่อปลาทะเลชนิดหนึ่ง (Amphiprion bifasciatus) ในวงศ์ Pomacentridae มีสีสด เช่น แดงหรือเหลือง และมีสีน้ำเงินลากขวางตาม ลำตัวด้วย.

- กาแล็กซี น. ระบบขนาดใหญ่ของดาวฤกษ์ ประกอบด้วยกลุ่มดาวฤกษ์ เนบิวลา และเทพฟากฟ้าอื่น ๆ กาแล็กซีมากกว่า ๑,๐๐๐ ล้านกาแล็กซีรวมกันเป็น เอกภพ, ทางช้างเผือก ถือเป็นกาแล็กซีหนึ่ง. (อ.galaxy).
- กาสิโน น. สถานการณ์ขนาดใหญ่และโอโงะ มีการพนันหลายชนิด เช่น รูเล็ตต์ ไพ. (ฝ.casino).
- กิโยติน น. เครื่องมือประหารชีวิตแบบหนึ่ง ประกอบด้วยใบมีดขนาดใหญ่ กานกมมีลักษณะเฉียง เลื่อนลงมาตามร่องเสาให้ตกอนักโทษ. (ฝ.guillotine).
- กิโลกรัม* น. ชื่อมาตราวัดน้ำหนัก เท่ากับ ๑,๐๐๐ กรัม, อักษรย่อว่า กก.; (ปาก) เรียกสั้น ๆ ว่า กิโล หรือ โล. (ฝ.kilogramme).
- กิโลไซเคิล น. หน่วยวัดความถี่ของกระแสไฟฟ้าสลับหรือคลื่นวิทยุ มีค่าเท่ากับ ๑,๐๐๐ ไซเคิลต่อวินาที, ปัจจุบันใช้ว่า กิโลเฮิรตซ์. (อ.kilocycle).
- กิโลเมตร* น. ชื่อมาตราวัด เท่ากับ ๑,๐๐๐ เมตร, อักษรย่อว่า กม.; (ปาก) เรียกสั้น ๆ ว่า กิโล. (ฝ.kilomètre).
- กิโลลิตร* น. ชื่อมาตราวัด เท่ากับ ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร, อักษรย่อว่า กล. (ฝ. kilolitre).
- กิโลเฮิรตซ์ น. หน่วยวัดความถี่ของกระแสไฟฟ้าสลับหรือคลื่นวิทยุ ใช้สัญลักษณ์ kHz ๑ กิโลเฮิรตซ์ มีค่าเท่ากับ ๑,๐๐๐ เฮิรตซ์ หรือเท่ากับ ๑,๐๐๐ ไซเคิลต่อวินาที. (อ.kilohertz).

- กีตาร์ น. เครื่องคีตชนิดหนึ่งทำรูปคล้ายซอฝรั่ง มี ๖ สาย ใช้มือคิก. (อ.guitar).
- กูก ^{*} น. พอกครัวทำกับข้าวฝรั่ง. (อ.cook).
- เกม ^{**} น. การแข่งขัน, การเล่นเพื่อความสนุก, ลักษณะนามเรียกการแข่งขันซึ่งหมดลงคราวหนึ่ง ๆ เช่น บิลเลียดเกมละเท่าไร เล่น ๑ เกม. (ปาก)
ก. ดิ้นสุก, จบ, เช่น เรืองนี้เกมกันแล้ว. (อ.game).
- เกรน ^{**} [เกรน] น. มีดรวซึ่งอย่างหนึ่งของอังกฤษ ๑ เกรน เท่ากับ ๒๔.๗๘๘ มิลลิกรัม. (อ.grain).
- เกาต์ น. ข้อโรคอย่างหนึ่ง เกิดขึ้นเพราะมีกรดยูริกในเลือดมากเกินไป เป็นผลให้เกิดการตกตะกอนเป็นเกล็ดยูเรตในเนื้อเยื่อบริเวณข้อ เช่น ที่ข้อนิ้วมือ นิ้วเท้า ข้อเท้า หรือบริเวณอวัยวะอื่น ทำให้มีอาการบวมและปวด. (อ.gout).
- เกียร์ ^{**} น. กลอปรถที่ส่งผ่านกำลังและการเคลื่อนที่จากส่วนหนึ่งไปยังอีกส่วนหนึ่งของเครื่องกล; ส่วนหนึ่งของรถยนต์ เรือยนต์ เป็นต้น ต่อจากคลัตช์ ทำหน้าที่เปลี่ยนอัตราส่วนการทดรอบระหว่างเครื่องยนต์กับล้อ, ไขว้ว่า เกียร์ ก็มี.
(อ. gear).
- แก๊ง น. กลุ่มคนที่ตั้งเป็นก๊กเป็นเหล่า (มักใช้ในความหมายไม่ดี) เช่น แก๊งโจร แก๊งอันธพาล. (อ.gang).
- แกโดลิเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๖๔ สัญลักษณ์ Gd เป็นโลหะที่หายากมาก ลักษณะเป็นของแข็งหลอมละลายที่ ๑๓๑๒°ซ. (อ.gadolinium).

แก๊ป**

น. ช่องว่างที่ไม่มีปีก โดยมากมักมีกะบังหน้า; เครื่องที่ทำให้ระเบิดเป็น
ประกายติดกันเป็น เติมมีรูปเหมือนหมวกแก๊ป ไม่มีกะบังปีกหน้า; ช่องเป็น
ชนิดหนึ่งที่ยึดกระสุนและกินทางปาก และสับแก๊ป เรียกว่า ปืนแก๊ป. (อ. cap).

แกมมา

(ฟิสิกส์) น. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือโฟตอน (photon) ที่มีพลังงานสูงมาก
มีช่วงคลื่นสั้นมาก มักเรียกกันว่า รังสีแกมมา เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว
ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ กิโลเมตร/วินาที มีอำนาจในการเจาะทะลุได้สูง
สามารถเจาะทะลุแผ่นตะกั่วหนาหลายเซนติเมตรได้ เกิดจากการเสื่อม
สลายของสารกัมมันตรังสี เช่น ธาตุเรเดียม ธาตุโพลอนด์ ๒๐ หรือ
เกิดจากการที่อนุภาคบีตาพุ่งชนอะตอมของธาตุ ไซโปรโยนในการแพทย์
รักษาโรคมะเร็ง และในการเกษตร. (อ. gamma rays).

แกรนิต

[แกร-] น. หินอัคนีชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยหินเขียวทึบมาน หินหินน้ำ
และแร่ลึบหินเป็นส่วนใหญ่ มีหลายสี จัดให้เป็นเงาใด กรดไม่กัด
แข็งและทนทานมาก.

แกรไฟต์

[แกร-] น. อนุรูปหนึ่งของธาตุคาร์บอน ชื่อสามัญเรียกว่า พลัมเบโก
(plumbago) หรือแร่ดินสอคำ ลักษณะเป็นของแข็ง มีรูปผลึกเป็นแผ่น
บาง ๆ ทึบแสง อ่อนนุ่ม สีเทาเข้มถึงดำ เนื้ออ่อน เป็นตัวนำความร้อนและ
ไฟฟ้าได้ดี มักใช้ทำไส้ดินสอคำ เบ้าหลอมโลหะ น้ำมันหล่อลื่นบางชนิด
ไส้ถ่านไฟฉาย ไส้ไฟอาร์ก ใช้เป็นตัวลดความเร็ว ช่วยควบคุมจำนวน
อนุภาคนิวตรอนในเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู. (อ. graphite).

แกลลอน**

[แกน-] น. หน่วยวัดปริมาตรของอังกฤษ ๑ แกลลอน = ๔.๕๔๖๐๘ ลิตร
(British Imperial gallon), หน่วยวัดปริมาตรของสหรัฐอเมริกา
๑ แกลลอน = ๓.๗๘๕๔๔ ลิตร. (U.S.gallon).

แกเลเลียม

[แกน-] น. ธาตุลำดับที่ ๓๑ สัญลักษณ์ Ga เป็นโลหะสีขาวคล้ายเงิน ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๒๙.๗๘°ซ. เดือดที่ ๒๖๐๐°ซ. ใช้ทำเทอร์โมมิเตอร์ชนิดใช้วัตถุอุณหภูมิสูง ๆ สารประกอบแกเลเลียมอาร์เซไนต์ ใช้ประโยชน์เป็นวัตถุกึ่งตัวนำ. (อ. gallium).

โกดัง**

น. โรงเก็บสินค้าหรือสิ่งของเป็นคัน, กุด้ง ก็เรียก.

โกรทน*

[โกร-] น. พรรณไม้ใบพวกหนึ่ง (Codiaeum variegatum) ในวงศ์ Euphorbiaceae ถิ่นกำเนิดในแหลมมลายูและแปซิฟิก มีหลายพรรณ มีใบรูปรี และสีต่าง ๆ นิยมปลูกกันไว้ดูเล่นเป็นไม้ประดับ, เขียนว่า โกสน ก็มี. (อ. croton).

กริปทอน

น. ธาตุลำดับที่ ๓๖ สัญลักษณ์ Kr เป็นแก๊สเฉื่อย มีปรากฏเพียง ๑ ใน ๒๓๐,๐๐๐ ส่วนในบรรยากาศ. (อ. krypton).

คริสต์**

[คริก] น. ชื่อหนึ่งของพระเยซู ผู้ตั้งศาสนาคริสต์.

คริสต์มาส ๑**

น. วันสมภพของพระเยซู. (อ. Christmas).

คริสต์มาส ๒

น. ชื่อไม้ขนาดกลาง (Euphorbia pulcherrima) ในวงศ์ Euphorbiaceae ในฤดูหนาวออกใบสีแดง, ส้มฤดู หรือ โพนัน ก็เรียก.

กรีม

[คูรีม] น. หวานนุ่มส่วนที่ลอยขึ้นมา; อาหารที่ผสมด้วยกรีมหรือมีลักษณะคล้ายกรีม เช่น กรีมหน้าขนมเค้ก; สิ่งที่มีน้ำมันผสมอยู่และมีลักษณะเหนียวข้นคล้ายกรีม จะมีกรีมผสมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม เช่น กรีมทาหน้า กรีมใส่ผม.
ว. มีสีขาวออกเหลือง. (อ. cream).

- คลอรีน [คลอ-] น. ธาตุลำดับที่ ๑๗ สัญลักษณ์ Cl เป็นธาตุโลหะ ลักษณะเป็นแก๊สสีเขียวแกมเหลือง มีกลิ่นฉุนชวนรำลึก เป็นแก๊สพิษ ใช้ประโยชน์ฆ่าเชื้อโรคในน้ำประปา อุตสาหกรรมผลิตกรดเกลือ ผลิตภัณฑ์ฟอกขาว ยาฆ่าแมลงหลายชนิด เช่น คีดีที มีคลอรีนเป็นองค์ประกอบสำคัญ.
(อ. chlorine).
- คลอโรฟอร์ม [คลอ-] น. ของเหลวไม่มีสี ระเหยง่าย มีกลิ่นหอมหวาน มีสูตร CHCl_3 ใช้เป็นยาสลบและตัวทำละลาย. (อ. chloroform).
- คลอโรฟิลล์ [คลอ-] น. สารสีเขียว มีปรากฏในพืช ซึ่งสามารถดูดกลืนพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง โดยใช้น้ำและแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศมาผลิตการโบไฮเดรตได้.
(อ. chlorophyll).
- คลัทช์ น. อุปกรณ์ทำหน้าที่ส่งพลังงานซึ่งถ่ายทอดมาจากเครื่องยนต์ไปยังเกีย หรือคัตพลังงานนั้นตามต้องการ. (อ. clutch).
- คลินิก น. สถานรักษาพยาบาลของเอกชน มักไม่รับผู้ป่วยให้พักรักษาตัวประจำ; แผนกของโรงพยาบาลที่รักษาโรคเฉพาะทาง. (อ. clinic).
- ควินิน** [ควินิน] น. ชื่อสารประกอบประเภทแอลคาลอยด์ ใช้เป็นยารักษาโรคไข้จับสั่น สกัดได้จากเปลือกต้นชิงโคนา. (อ. quinine).
- ค็อกกัส น. แบคทีเรียที่มีรูปร่างกลม. (อ. coccus).
- ค็อกเทล น. เครื่องดื่มชนิดหนึ่ง ใช้เหล้าชนิดต่าง ๆ ผสมกัน ใส่น้ำแข็งแล้วเขย่า และอาจใส่น้ำผลไม้หรือชิ้นผลไม้เพื่อเพิ่มสีหรือรสชาติให้แปลก ๆ ออกไป นิยมดื่มก่อนอาหาร. (อ. cocktail).

- คอเคซอยด์ น. ชนชาติผิวขาว มีลักษณะผิวส่วนมากขาวจนถึงสีน้ำตาล จมูกโค้ง.
(อ. Caucasoid).
- คอนกรีต** น. วัสดุก่อสร้าง ประกอบด้วยซีเมนต์ หิน และน้ำ ผสมเคล้า
เข้าด้วยกัน เมื่อแห้งแข็งตัวแล้วจะเป็นวัสดุที่แข็งแรงมาก. (อ. concrete).
- คอนเดนเซอร์ (ไฟฟ้า) น. เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าใช้สำหรับเก็บประจุไฟฟ้าไว้ได้เป็น
ปริมาณมากกว่าแผ่นตัวนำธรรมดาที่มีขนาดเท่ากัน. (อ. condenser).
- คอนเวนต์ น. สำนักชีในคริสต์ศาสนา, เรียกโรงเรียนซึ่งชีในสำนักนั้น ๆ ตั้งขึ้น
และเป็นผู้ดำเนินการสอนว่า โรงเรียนคอนเวนต์. (อ. convent).
- คอนเสิร์ต น. การแสดงดนตรีสากลแบบหนึ่ง ใช้เครื่องดนตรีวงใหญ่ อาจเป็นทั้งวง
ประสานเสียงด้วย. (อ. concert).
- คอมพิวเตอร์ น. เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ ทำหน้าที่เหมือนสมองกล ใช้
สำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่ง่ายและซับซ้อนโดยวิธีทางคณิตศาสตร์.
(อ. computer).
- คอมมานโด น. ทหารหรือตำรวจในกลุ่มที่ได้คัดเลือกเป็นพิเศษ เพื่อฝึกการต่อสู้
ประชิดตัว การโจมตีโดยฉับพลัน จู่โจม และยุทธวิธีซับซ้อนอื่น ๆ, หน่วยรบ
เฉพาะกิจ. (อ. commando).
- คอมมิวนิสต์ น. ลัทธิเกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมที่ยึดหลักว่า การรวมกันของบรรดา
ทรัพย์สินทั้งหลายเป็นของกลางร่วมกันทั้งหมด เอกชนจะถือกรรมสิทธิ์ใน
อสังหาริมทรัพย์ไม่ได้, ผู้ที่นิยมในลัทธินั้น. ว. เกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์.
(อ. communism, communist).

- คอยล์ น. อุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่งซึ่งใช้ประกอบกับเครื่องยนต์ของรถยนต์ ทำหน้าที่แปลงไฟฟ้าแรงต่ำจากแบตเตอรี่ให้เป็นไฟฟ้าแรงสูง เพื่อให้เกิดประกายไฟฟ้าที่เชื้อหัวเทียน. (อ. ignition coil).
- คอร์ด (คณิต) น. เส้นตรงที่เชื่อมจุด ๒ จุด บนเส้นโค้งใด ๆ. (อ. chord).
- คอสดิกโซคา น. โซคาแตกเผา.
- คัทลียา [คัททะลียา] น. ชื่อกล้วยไม้สกุลหนึ่ง (*Cattleya* sp.) ในวงศ์ Orchidaceae มีดอกงดงามมาก จนได้ชื่อว่าเป็น "ราชินีแห่งกล้วยไม้" มีหลายชนิด.
- คาทอลิก น. ชื่อนิกายหนึ่งของคริสต์ศาสนา มีพระสันตะปาปาเป็นประมุข เชื่อถือในตรีเอกภาพ คือถือว่า พระบิดา พระบุตร และพระจิต เป็นพระเป็นเจ้าองค์เดียวกัน พระเยซูมี ๒ สภาวะ คือ สภาวะพระเป็นเจ้า กับ สภาวะมนุษย์ ยกย่องแม่พระและนักบุญ มีนักบวชเรียกว่า บาทหลวง, เรียกเต็มว่า โรมันคาทอลิก. (อ. Catholic, Roman Catholic).
- คาร์บอน น. ธาตุลำดับที่ ๖ สัญลักษณ์ c เป็นอโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง มีหลายอัญรูป เช่น เพชร แกรไฟต์ คาร์บอนเป็นธาตุองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดธาตุหนึ่งของสิ่งที่มีชีวิต. (อ. carbon).
- คาร์บอนไดออกไซด์ น. ชื่อแก๊สชนิดหนึ่ง ไม่มีสี สูตรเคมี CO_2 มีปรากฏในบรรยากาศ เกิดจากการเผาไหม้โดยสมบูรณ์ของธาตุคาร์บอนหรือสารอินทรีย์ เป็นแก๊สหนักกว่าอากาศและไม่ช่วยการเผาไหม้ จึงใช้ประโยชน์ในการดับเพลิง ใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องดื่มอัดลม เช่น น้ำโซดา น้ำหวาน ใช้ทำน้ำแข็งแห้ง ซึ่งเป็นตัวทำความเย็น. (อ. carbon dioxide).

คาร์บอนมอนอกไซด์

[—มอนอก—] น. ชื่อแก๊สชนิดหนึ่ง ไม่มีสี สูตรเคมี CO เป็นแก๊สพิษร้ายแรง จุกไต่ตักในอากาศได้เปลวสีน้ำเงินอ่อน เกิดจากการเผาไหม้โดยไม่สมบูรณ์ของธาตุคาร์บอน มีปรากฏในแก๊สจากท่อไอเสียของเครื่องยนต์ ใช้ประโยชน์เป็นแก๊สเชื้อเพลิง ใช้เตรียมเมทิลแอลกอฮอล์ในอุตสาหกรรม. (o. carbon monoxide).

คาร์บอเนต

น. แก๊สปรกติของกรรคาร์บอนิก เช่น แก๊สเชื่อมคาร์บอเนต (CaCO_3) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของหินปูน หินอ่อน กระดุก เป็นต้น. (o. carbonate).

คาร์บอลิก

น. สารฟีนอล (phenol) มีสูตรเคมี $\text{C}_6\text{H}_5\text{OH}$ ลักษณะเป็นผลึกสีขาว มีกลิ่น ละลายน้ำได้บ้าง มีฤทธิ์กัดเป็นพิษ ใช้ประโยชน์เป็นยาล้างเชื้อโรค ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตพลาสติก และสีย้อมผ้า มักเรียกกลางๆ กันว่า กรรคาร์บอลิก. (o. carbolic).

คาร์บูเรเตอร์

น. อุปกรณ์ประกอบในเครื่องยนต์ชนิดใช้น้ำมันเผาไหม้ภายใน ใช้ประโยชน์เพื่อผสมอากาศเข้ากับน้ำมันก่อนที่จะถูกเผาไหม้. (o. carburetor).

คาร์ไบด์

น. สารสีดำแข็งมาก ชื่อเคมีว่า ซิลิคอนคาร์ไบด์ มีสูตร SiC ใช้ประโยชน์ทำหินขัด ใช้ผสมกับคอนกรีตเพื่อทำชั้นบันไดตึก ใช้ทำวัสดุทนไฟ. (o. carborundum).

คาร์โบไฮเดรต

[—เจรด] น. ชื่อกลุ่มสารประกอบอินทรีย์ซึ่งประกอบด้วยธาตุคาร์บอน ไฮโดรเจน และ ออกซิเจน ส่วนใหญ่มีสูตรเคมี $\text{C}_x(\text{H}_2\text{O})_y$ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ คือ น้ำตาล และ โพลีแซ็กคาไรด์ เป็นสารอาหารที่สำคัญมากประเภทหนึ่ง. (o. carbohydrate).

- การรวาน น. หมูคนหรือยานพาหนะเป็นต้นซึ่งเดินทางไถ่ร่วมกันเป็นขบวนยาว.
- คิว ๑ (ปาก) น. ลูกบาศก์ เช่น น้ำ ๕ คิว, เรียกเต็มว่า คิวบิก เช่น คิวบิกเมตร คิวบิกฟุต. (อ. cubic).
- คิว ๒ น. แถวตามลำดับก่อนหลัง เช่น เข้าคิว คิวรถ. (อ. queue).
- คุกกี้ น. ชื่อขนมชนิดหนึ่งจำพวกขนมเค้ก แต่ทำเป็นชิ้นเล็ก ๆ แบน ๆ แล้วอบให้กรอบ. (อ. cookie).
- คูปอง น. บัตรหรือตัวชนิดหนึ่งที่ใช้แลกของ ซื้อของ หรือใช้บริการขึ้นรถโดยสาร หรือปันส่วนเครื่องอุปโภคบริโภคในเมื่อมีการควบคุม. (ฝ. coupon).
- คูเรียม น. ธาตุลำดับที่ ๙๖ สัญลักษณ์ Cm เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. curium).
- เค้ก น. ขนมฝรั่งชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งสาลีผสมไข่ เนย น้ำตาล เป็นต้น.
- เคเบิล น. เส้นลวดโลหะขนาดใหญ่ แข็งและเหนียว ใช้ผูกยึดของขนาดใหญ่ เช่น เรือ สะพานแขวน; ตัวนำไฟฟ้าหลายเส้นที่นำมาประกบกันเป็นสายใหญ่ ภายนอกอาจหุ้มด้วยฉนวนก็ได้ เช่น สายเคเบิลโทรศัพท์ สายเคเบิลไฟฟ้าแรงสูง. (อ. cable).
- เครดิต** [เฌว-] น. ชื่อเสียงหรือความเชื่อถือเกี่ยวกับความสามารถที่จะชำระหนี้ของบุคคลหรือสถาบัน; รายการเจ้าหนี้ตามบัญชี, เงินที่เจ้าหนี้เป็นรายรับ; ตัวเลขแสดงสิทธิที่นักศึกษาจะพึงได้รับเมื่อศึกษาตรงตามกำหนดและสัณยวิชานั้น ๆ ได้, หน่วยกิต ก็เรียก. (อ. credit).

- เครื่องฟองซีเอร์ ** น. สถานประกอบกิจการใหญ่ขึ้นเงินโดยมีอสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกัน
ในระยะเวลายาว มีกำหนดใช้คนและคอกเป็นจำนวนรายปี.
- เคาน์เตอร์ น. โต๊ะสำหรับรับจ่ายเงินหรือแสดงสินค้าตามร้านค้าหรือสำนักงาน มักมี
ลักษณะยาวและสูงกว่าโต๊ะธรรมดา, เครื่องเรือนที่มีลักษณะเช่นนี้.
(อ. counter).
- แคดเมียม น. ธาตุลำดับที่ ๔๘ สัญลักษณ์ Ca เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเงิน
เนื้ออ่อน หลอมละลายที่ ๓๒๑° ซ. เป็นตัวกักกั้นอนุภาคนิวตรอนได้ดี
จึงทำเป็นแท่ง เรียกว่า แท่งควบคุมในเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู.
(อ. cadmium).
- แคโทด น. แผ่นหรือแท่งตัวนำที่โยงต่อกับขั้วลบของเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เช่น
แบตเตอรี่ไฟฟ้า. (อ. cathode).
- แคปซูล น. หลอดเล็ก ๆ ทำด้วยสารที่ไม่เป็นพิษ และละลายได้ง่าย ใช้บรรจุยา;
ส่วนของยานอวกาศที่มีอุปกรณ์จำเป็นพร้อมมูล สามารถแยกตัวออกจาก
ส่วนอื่นได้; (พฤษ) ลักษณะของผลที่ไม่แก่ เปลือกหุ้มผลจะแห้งแล้วแตก
แยกออกจากกันเป็นหลายซีกหรือหลายรู เช่น ผลลำโพง ฝิ่น.
(อ. capsule).
- แคลคูลัส [แคน-] น. คณิตศาสตร์ชั้นสูงแขนงหนึ่ง ศึกษาเกี่ยวกับค่าของจำนวนที่
เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา แบ่งออกเป็น แคลคูลัสเชิงอนุพันธ์
และแคลคูลัสเชิงอินทิกรัล. (อ. calculus).
- แคลเซียม [แคน-] น. ธาตุลำดับที่ ๒๐ สัญลักษณ์ Ca เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง
สีขาว เนื้ออ่อน หลอมละลายที่ ๘๓๘° ซ. เป็นองค์ประกอบสำคัญของ
กระดูก ฟัน หินอ่อน หินปูน. (อ. calcium).

แคลเซียมคาร์ไบด์

น. ชื่อสารประกอบ มีสูตรเคมี CaC_2 ลักษณะเป็นของแข็งสีเทา เมื่อทำปฏิกิริยากับน้ำจะได้แก๊สอะเซทิลีนซึ่งจุดไฟติดให้ความสว่าง ใช้เป็นตะเกียงได้. (อ. calcium carbide).

แคลเซียมไซคลาเมต

น. ชื่อสารประกอบ มีสูตรเคมี $(\text{C}_6\text{H}_{11}\text{NHSO}_3)_2\text{Ca} \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ ลักษณะเป็นผงสีขาว ละลายน้ำได้ มีรสหวานมากกว่าน้ำตาลทรายมาก ใช้เป็นตัวให้ความหวานในเครื่องดื่ม มีหลักฐานว่าสารนี้ก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้. (อ. calcium cyclamate).

แคลอรี

น. หน่วยวัดปริมาณความร้อน ๑ แคลอรี คือ ปริมาณความร้อนที่ทำให้ให้น้ำบริสุทธิ์ ๑ กรัม ร้อนขึ้น ๑ °C. (อ. calorie).

แคลิฟอร์เนียม

น. ธาตุลำดับที่ ๘๘ สัญลักษณ์ Cf เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. californium).

โคเคน

น. สารอินทรีย์ประเภทแอลคาลอยด์ มีสูตร $\text{C}_{17}\text{H}_{21}\text{O}_4\text{N}$ ลักษณะเป็นผลึกสีขาว มีปรากฏในใบของต้นโคคา (Erythroxylum coca) ใช้เป็นยาชาเฉพาะที่ได้ดี เป็นยาเสพติด. (อ. cocaine).

โคเซแคนต์

(คณิต) น. โคเซแคนต์ของมุมใดคืออัตราส่วน $\frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุมนั้น}}$. (อ. cosecant).

โคไซน์

(คณิต) น. โคไซน์ของมุมใดคืออัตราส่วน $\frac{\text{ความยาวของด้านประชิดมุมนั้น}}{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}$ ในเมื่อถ้าวางรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก (ที่มุมนั้น) เป็นหลัก. (อ. cosine).

โคแทนเจนต์

(คณิต) น. โคแทนเจนต์ของมุมใดคืออัตราส่วน $\frac{\text{ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก}}{\text{ความยาวของด้านประชิดมุมนั้น}}$. (อ. cotangent).

- โคบอลต์ น. ธาตุลำดับที่ ๒๗ สัญลักษณ์ Co เป็นโลหะแข็งสีเงิน หลอมละลายที่ ๑๔๘๕° ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะแข็งเพื่อให้มีสมบัติพิเศษบางประการ เช่น ผสมกับเหล็กทำให้มีความแข็งแรงยิ่งขึ้น และเมื่อนำไปทำเป็นแม่เหล็ก ก็จะได้แม่เหล็กที่มีกำลังมากเป็นพิเศษ ในอุตสาหกรรมเครื่องแก้วและเครื่องปั้นเผาใช้สารประกอบของโคบอลต์เป็นตัวให้สีน้ำเงิน. (อ. cobalt).
- โคมา น. ภาวะหมดสติขั้นรุนแรง เกิดจากโรค การบาดเจ็บ หรือยาพิษ. (อ. coma).
- โครเมียม น. ธาตุลำดับที่ ๒๔ สัญลักษณ์ Cr เป็นโลหะแข็งสีเงิน หลอมละลายที่ ๑๘๗๕° ซ. ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้าไม่เป็นสนิม ในอุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้าที่มีความแข็งแรงเป็นพิเศษเพื่อใช้ทำเครื่องมือช่าง และในอุตสาหกรรมชุบโลหะด้วยโครเมียม. (อ. chromium).
- โครโมโซม น. ส่วนหนึ่งของนิวเคลียสของเซลล์ มีลักษณะเป็นขดหรือเป็นเส้น ประกอบด้วยกรดดีออกซีไรโบนิวคลีอิก (DNA = Deoxyribo nucleic acid) เชื่อมกับโปรตีน ทำหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ทั้งควบคุมการทำงานของเซลล์และการแบ่งเซลล์. (อ. chromosome).
- โควตา [โคว-] น. การจำกัดจำนวนโดยวางกฎเกณฑ์ไว้. (อ. quota).
- โคออร์ดิเนต (คณิต) น. การกำหนดตำแหน่งของจุดบนระนาบหรือในปริภูมิโดยอาศัยแกนอ้างอิงเป็นหลัก. (อ. coordinate).
- ทิวป์* น. หลอดสำหรับรับของเหลวเช่นลมหรือไอน้ำเป็นต้นให้ผ่านเข้าไป. (อ. tube).
- เจอร์เมเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๓๒ สัญลักษณ์ Ge เป็นโลหะสีเทา มีประกาย หลอมละลายที่ ๙๓๗.๕° ซ. มีสมบัติเป็นกึ่งตัวนำ สารประกอบแมกนีเซียมเจอร์เมเนต ใช้ประโยชน์ในหลอดควาวแสง (fluorescent lamp). (อ. germanium).

ช็อกโกแลต** ช็อกโกแลต

น. ขนมหวานทำจากเมล็ดโกโก้และน้ำตาล บางชนิดก็มีสีหวาน, เรียกสีน้ำตาลใหม่ว่า สีช็อกโกแลต หรือ สีช็อกโกแลต. (อ.chocolate).

ชอล์ก ๑

น. ชื่อแร่ชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยแคลเซียมคาร์บอเนต มีสีเทาปนขาวเล็กน้อย เกิดขึ้นตามธรรมชาติโดยการรวมตัวของหินปูนจากซากสัตว์ พืช และเปลือกหอยในทะเล, หินดินสอพอง ก็เรียก. (อ.chalk).

ชอล์ก ๒**

น. เครื่องเขียนกระดานคำชนิดหนึ่งที่เป็นสีขาว ทำจากแคลเซียมซัลเฟต ซึ่งได้จากเกลือจืดหรือยิปซัมผสมน้ำ, ที่มีสีอื่น ๆ ผสมด้วยดินสีหรือสีสำเภารูป เรียกว่า ชอล์กสี. (อ.chalk).

ชิมแปนซี

น. ชื่อลิงชนิดหนึ่ง (Anthropopithecus troglodytes) ในวงศ์ Simiidae มีลักษณะคล้ายคน ขนสีดำ นอกจากบริเวณใกล้ ๆ ตะโพกมีขนสีขาว หน้าไม่มีขน โหนกคิ้วหนา หูใหญ่ มือและเท้ายาว ไม่มีหาง ชอบอยู่เป็นฝูง กินลูกไม้หรือยอดไม้เป็นอาหาร. (อ.chimpanzee).

ชีฟอง

น. ชื่อผ้าชนิดหนึ่ง เนื้อนุ่ม บาง และเบา ใช้ตกแต่งเสื้อผ้าสตรี. (ฝ.chiffon).

เช็ค *

น. คำเงินชนิดหนึ่งซึ่งผู้ฝากเงินสั่งธนาคารให้จ่ายเงินแก่อีกบุคคลหนึ่งหรือผู้ถือ. (อ.cheque).

- เซลแล็ก น. ของแข็งที่สกัดได้จากกรัง ลักษณะเป็นแผ่นบาง สีค่อนข้างเหลือง ละลาย
ได้ดีในแอลกอฮอล์ ใช้ประโยชน์เคลือบผิววัตถุหรือชักเงาผิวไม้, เซลแล็ก
ก๊ว.(อ. shellac).
- เชิ้ต ** น. เสื้อคอปกชนิดหนึ่ง. (อ. shirt).
- เชียร์ ก. ให้กำลังใจด้วยการตะโกนโห่ร้อง ใช้ในการแข่งขัน. (อ. cheer).
- แชร์ น. การลงทุนเป็นจำนวนเงินและตามวาระที่กำหนด แล้วประมาณว่าจะให้ดอกเบีย
เท่าไร ผู้ลงทุนที่ให้ดอกเบียสูงสุดจะได้รับเงินก่อน เว้นไปจนครบจำนวนผู้เล่น.
(อ. share).
- โชว์ ก. เปิดออกใหญ่, แสดงให้คนทั่วไปได้ดูได้ชม เช่น โชว์สินค้า. (อ. show).
- ซอส น. เกรวี่ปรุงรส มีลักษณะเหลวหรือค่อนข้างข้น ใช้จิ้มหรือปรุงอาหารเพื่อ
ให้มีรสชาติดีขึ้น. (อ. sauce).
- ซัลฟา น. ชื่อยาประเภทหนึ่ง เป็นสารอินทรีย์สังเคราะห์ประเภทอนุพันธ์ของกรด
ซัลฟานิลิก เช่น ซัลฟาโคอะซีน ซัลฟากัวนีน มีสมบัติหยุดยั้งการเจริญเติบโต
ของแบคทีเรีย. (อ. sulpha).
- ซาแมเรียม น. ธาตุลantanide ที่ ๒๒ สัญลักษณ์ Sm เป็นโลหะหายาก ลักษณะเป็นของแข็ง
หลอมละลายที่ ๑๐๗๒ °ซ. (อ. samarium).
- ซิกแซ็ก ว. คลไปกลมา, เลี้ยวไปเลี้ยวมา, เฉียงไปเฉียงมา, สลับฟันปลา; ดกเลี้ยว
สลับซับซ้อน. น. เรียกกรรไกรตัดผ้าให้มีรูปดังกล่าว่า กรรไกรซิกแซ็ก,
เรียกการเย็บผ้าด้วยด้ายให้มีรูปดังกล่าว่า การเย็บซิกแซ็ก, เรียกจักรเย็บ
ผ้าที่สามารถใช้เย็บซิกแซ็กว่า จักรเย็บผ้าแบบซิกแซ็ก. (อ. zigzag).

- ซิการ์ น. ยาสำหรับสูบ ประกอบด้วยใบยาสูบม้วนเป็นมวน มีใบยาหุ้มภายนอกอีกชั้นหนึ่ง. (อ. cigar).
- ซิงโคนา น. ชื่อไม้ต้น (Cinchona spp.) ในวงศ์ Rubiaceae มีหลายชนิด เปลือกมีควินินใช้เป็นยาแก้ไข้มาลาเรียได้, คันควินิน ก็เรียก.
- ซินนามิก น. กรดอินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีสูตร $C_6H_5CH : CHCOOH$ เป็นของแข็ง ลักษณะเป็นผลึก ไม่มีสี ละลายน้ำได้บ้างเล็กน้อย มีปรากฏในธรรมชาติ ทั้งในภาวะอิสระและในภาวะรวมตัวเป็นสารประกอบกับสารอื่น มี ๒ ชนิด ชนิดหนึ่งหลอมละลายที่ $๔๒^{\circ}C$. อีกชนิดหนึ่งหลอมละลายที่ $๑๓๓^{\circ}C$. โดยทั่วไปหมายถึงชนิดหลัง ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมเครื่องหอม. (อ. cinnamic acid).
- ซิป น. เครื่องผูกปิดให้รัดผ้าหรือวัสดุ ๒ ชิ้นประสานกัน ประกอบด้วยฟันโลหะ เล็ก ๆ ๒ แถว มีที่ผูกให้ฟันประกบกันหรือแยกออกจากกันได้. (อ. zipper, zip-fastener).
- ซิฟิลิส น. กามโรคชนิดหนึ่ง เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ชื่อ *Treponema pallidum* ติดต่อโดยการสัมผัสหรือร่วมประเวณีกับผู้ป่วยที่เป็นโรคนี. (อ. syphilis).
- ซิลิคอน น. ธาตุลำดับที่ ๑๔ สัญลักษณ์ Si เป็นอโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ $๑๔๑๐^{\circ}C$. เปลือกโลกประกอบด้วยธาตุนี้ประมาณร้อยละ ๒๕. (อ. silicon).
- ซีเซียม น. ธาตุลำดับที่ ๕๕ สัญลักษณ์ Cs เป็นโลหะสีเงิน ไวต่อปฏิกิริยาเคมีมาก หลอมละลายที่ $๒๘.๗^{\circ}C$. (อ. caesium, cesium).
- ซีนอน น. ธาตุลำดับที่ ๕๔ สัญลักษณ์ Xe เป็นแก๊สเฉื่อย มีปรากฏเพียง ๐.๐๐๖ ใน ๑ ล้านส่วนในบรรยากาศ. (อ. xenon).

- ซีเมนต์ น. วัสดุใช้ในการก่อสร้างชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นผง เมื่อผสมคลุกกับน้ำแล้ว หวังว่าจะเกิดปฏิกิริยาเคมีเป็นผลให้เกิดการก่อตัวและแข็งตัวได้ องค์ประกอบเคมีที่สำคัญของซีเมนต์ คือ แคลเซียมซิลิเกต แคลเซียมอะลูมิเนต และ แคลเซียมอะลูมิโนเฟอร์ไรต์ ใช้ประโยชน์เพื่อทำคอนกรีต ปูนฉาบ หรือ ปูนก่อ เรียกว่า ปูนซีเมนต์, ไซว่า ซีเมนต์ ก็มี. (อ. cement).
- ซีเรียม น. ธาตุลำดับที่ ๕๘ สัญลักษณ์ Ce เป็นโลหะสีเทา เนื้ออ่อน หลอมละลายที่ ๘๐๔°ซ. (อ. cerium).
- ซีลีเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๓๔ สัญลักษณ์ Se เป็นอโลหะ มีสมบัติทางเคมีคล้ายกับธาตุกำมะถัน ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๒๑๗°ซ. ใช้ประโยชน์ทำเซลล์ไฟฟ้าชนิดที่ใช้พลังงานแสง. (อ. selenium).
- ซูป ** น. อาหารน้ำชนิดหนึ่ง กินด้วยเนื้อสัตว์หรือผักเป็นต้น. (อ. soup).
- ซูโครส [-โอรก] (วิทยา) น. น้ำตาลชนิดหนึ่งประเภทโคแซ็กคาไรด์ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๑๘๐°ซ. องค์ประกอบเป็นโมเลกุลของกลูโคสเชื่อมกับโมเลกุลของฟรักโทส มีรสหวานจัด มักทำจากต้นอ้อย; สำมัญเรียกว่า น้ำตาลทราย. (อ. sucrose).
- เซแคนต์ (คณิต) น. เซแคนต์ของมุมใดคืออัตราส่วน $\frac{\text{โคไซน์ของมุมนั้น}}{\text{โคไซน์ของมุมนั้น}}$. (อ. secant).
- เซต (คณิต) น. คำที่ใช้ระบุถึงกลุ่มหรือหมู่ของสิ่งต่าง ๆ โดยมีเงื่อนไขที่แน่นอนว่า สิ่งใดอยู่ในกลุ่มหรือสิ่งใดมิได้อยู่ในกลุ่มนั้น ๆ; ชุด เซต เซตเซตกัน; ลักษณะนาม ใช้เรียกคนหรือของที่เราากลุ่มหรือเราชุดกัน เซต ตัวหนังสือเซตเดียวกัน ตัวเลข ๒ เซต. (อ. set).

- เซ็น ๒* ก. ลงลายมือชื่อ. (อ. sign).
- เซนติกรัม** [—กรัม] น. ชื่อมาตราซึ่งตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑๐๐ ของ ๑ กรัม, อักษรย่อว่า ชก. (อ. centigramme).
- เซนติเกรด** [—เกรด] น. ชื่อองศาที่ใช้วัดอุณหภูมิ เรียกว่า องศาเซนติเกรด, ปัจจุบันใช้ เซลเซียส, อักษรย่อว่า ช. (อ. centigrade).
- เซนติเมตร** น. ชื่อมาตราวัดตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑๐๐ ของ ๑ เมตร, อักษรย่อว่า ซม., (ปาก) เรียกสั้น ๆ ว่า เซน. (อ. centimetre).
- เซนติลิตร** น. ชื่อมาตราวัดตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑๐๐ ของ ๑ ลิตร, อักษรย่อว่า ชล. (อ. centilitre).
- เซรัม น. ของเหลวสีเหลืองใสที่สกัดจากเลือดสัตว์ เช่น ม้า กระต่าย ซึ่งทำให้เกิดภูมิคุ้มกันต้านเชื้อโรค แล้วย่นำมาฉีดในคนเพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันต้านเชื้อโรคนั้น. (อ. serum).
- เซลเซียส น. ชื่อองศาที่ใช้วัดอุณหภูมิ เรียกว่า องศาเซลเซียส เดิมเรียกว่า องศาเซนติเกรด กำหนดเป็นมาตรฐานว่า จุดเยือกแข็งของน้ำบริสุทธิ์ เป็น ๐ องศา (เขียนย่อว่า ๐°ช.) และจุดเดือดของน้ำบริสุทธิ์เป็น ๑๐๐ องศา (เขียนย่อว่า ๑๐๐°ช.). (อ. celsius).
- เซลล์ น. (ชีว) หน่วยชีวิตที่เล็กที่สุด; (ไฟฟ้า) เครื่องสำเร็วจที่มีส่วนประกอบที่เหมาะสม ซึ่งใช้ปฏิกิริยาเคมีเป็นแหล่งกำเนิดพลังงานเป็นผลให้เกิดมีกระแสไฟฟ้าขึ้นได้. (อ. cell).

เซลลูลอยด์

น. สารประกอบประเภทเทอร์โมพลาสติกชนิดหนึ่ง ทำได้จากปฏิกิริยาของเซลลูโลสในกรด การบูร และเอทิลแอลกอฮอล์ ลักษณะเป็นของแข็ง ทึบใสมาก. (c. celluloid).

เซลลูโลส

น. สารประกอบคาร์โบไฮเดรตประเภทโพลีแซ็กคาไรด์ชนิดที่ซับซ้อน มีสูตรเคมี $(C_6H_{10}O_5)_n$ ประกอบด้วยโมเลกุลของกลูโคสมากมาย เชื่อมโยงกัน เซลลูโลสเป็นองค์ประกอบสำคัญของเนื้อไม้ ฝ้าย ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมพลาสติก กระดาษ ไหมเทียม คินรีเบ็ค ฟิล์มภาพยนตร์ หรือฟิล์มถ่ายรูปชนิดไมไวไฟ เป็นต้น. (c. cellulose).

เซอร์โคเนียม

น. ธาตุลำดับที่ ๔๐ สัญลักษณ์ Zr เป็นโลหะหายาก ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๑๘๕๒°ซ. (c. zirconium).

แซ็กคาริน

น. ชื่อสารประกอบเคมี มีสูตร $C_6H_4SO_2 \cdot CONH$ ลักษณะเป็นผลึกสีขาว ละลายน้ำได้เล็กน้อย มีความหวานประมาณ ๕๕๐ เท่าของน้ำตาลทราย ไม่มีคุณค่าทางอาหาร ในทางแพทย์ใช้แทนน้ำตาลทรายสำหรับคนไข้ที่เป็นโรคเบาหวานและคนที่อ้วนมาก. (c. saccharin).

แซ็กคารินโซเดียม

น. แซ็กคารินซึ่งผลิตออกในรูปสารประกอบโซเดียม ละลายน้ำได้ดี มีความหวานประมาณ ๕๐๐ เท่าของน้ำตาลทราย ไม่มีคุณค่าทางอาหาร ใช้ได้อย่างแซ็กคาริน. (c. saccharin sodium).

โซดา *

น. น้ำที่เจือด้วยโซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต, น้ำที่มีแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ละลายและอัดไว้ในขวด เรียกว่า น้ำโซดา. (c. soda).

โซเดียม *

น. ธาตุลำดับที่ ๑๑ สัญลักษณ์ Na เป็นโลหะสีขาวคล้ายโลหะเงิน เนื้ออ่อน หลอมละลายที่ ๙๗.๘°ซ. สารประกอบสำคัญของธาตุนี้ที่พบมาก คือ เกลือแกง. (c. sodium).

โซเดียมคาร์บอเนต

น. เกลือปรกตินิกหนึ่ง มีสูตร Na_2CO_3 เมื่อเป็นผลึก มีสูตร $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$ ลักษณะเป็นผลึกสีขาว ละลายน้ำได้ ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมทำแก้ว สบู่ กระจกยา ทำลายความกระด้างของน้ำ. (อ. sodium carbonate).

โซเดียมซัลเฟต

น. เกลือปรกตินิกหนึ่ง มีสูตร Na_2SO_4 เมื่อเป็นผลึกมีสูตร $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$ ลักษณะเป็นผลึกสีขาว ละลายน้ำได้ มีสมบัติเป็นยาดาย ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมทำสบู่ ผงซักฟอก สีย้อม แก้ว กระจกยา. (อ. sodium sulphate).

โซเดียมไซคลาเมต

น. ข้อสารประกอบเคมี มีสูตร $\text{C}_6\text{H}_{11}\text{NH}_2\text{SO}_3\text{Na}$ ลักษณะเป็นผงสีขาว ละลายน้ำได้ มีรสหวานกว่าน้ำตาลทรายมาก ใช้เป็นตัวให้ความหวานในเครื่องดื่ม มีหลักฐานว่าสารนี้ก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้. (อ. sodium cyclamate).

โซเดียมไฮโดรเจนกลูตาเมต

น. เกลือกรดชนิดหนึ่ง มีสูตร $\text{HOOC}(\text{CH}_2)_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{COONa}$ ลักษณะเป็นผลึกสีขาว ละลายน้ำได้ ใช้ประโยชน์ขุรสอาหาร มักเรียกกันว่า ผงชูรส. (อ. sodium hydrogen glutamate).

โซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต

น. เกลือกรดชนิดหนึ่ง มีสูตร NaHCO_3 ลักษณะเป็นผงสีขาว ใช้ประโยชน์เป็นตัวทำให้ขนมมีลักษณะฟูพูน เช่นขนมปัง ใช้เป็นองค์ประกอบเคมีในเครื่องดับเพลิง ทางแพทย์ใช้เป็นตัวยาลดกรดในกระเพาะอาหาร. (อ. sodium hydrogen carbonate).

โซเดียมไฮโดรเจนซัลเฟต

น. เกลือกรรณิกหนึ่ง มีสูตร NaHSO_4 ลักษณะเป็นของแข็ง ละลายน้ำได้ โซเดียมเป็นสารทำความสะอาดแผ่นเหล็ก ก่อนที่จะฉาบกาวกัมก. (อ. sodium hydrogen sulphate).

โซลา

น. น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้กับเครื่องยนต์ดีเซลชนิด หมุนเร็ว โดยให้ความร้อนซึ่งเกิดจากกำลังอัดของลูกสูบ จุกระเบิด, ทางกรเรียกว่า น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว.
(อ. sola, solar).

ไซเคิล

(ฟิสิกส์) น. ชุดของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภาวะหนึ่ง จนกระทั่งกลับคืนมาสู่ภาวะแท้จริงเดิมอีก เช่น การเปลี่ยนแปลงในการเคลื่อนที่ของไฟฟ้ากระแสสลับ เริ่มจากภาวะที่ไม่มีกระแสจนกระทั่งกระแสมีค่าสูงสุดในทิศทางหนึ่ง แล้วลดลงจนไม่มีกระแส จากนั้นกระแสมีค่าขึ้นอีก จนสูงสุดในทิศทางตรงข้าม แล้วจึงกลับลดลงจนสู่ภาวะที่ไม่มีกระแสอีก ครั้งนี้เรียกว่า กระแสไฟฟ้าเคลื่อนที่ครบ ๑ ไซเคิล จึงใช้จำนวนไซเคิลต่อวินาทีเป็นหน่วยวัดความถี่ของกระแสไฟฟ้า สลับและความถี่ของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า, ปัจจุบันใช้ เฮิรตซ์ แทน ไซเคิล. (อ. cycle).

ไซโคลน

(-ไออน) น. ข้อพายุหมุนที่มีกำลังแรงจัด ทำให้มีฝนตกหนักมาก เกิดขึ้นในมหาสมุทรอินเดีย ทะเลอาหรับ และอ่าวเบงกอล มีความเร็วลมไกลบริเวณศูนย์กลางตั้งแต่ ๖๕ นอต หรือ ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป.

- ไซน์ (คณิต) น. ไซน์ของมุมใดคืออัตราส่วน ความยาวของด้านตรงข้ามมุมนั้น ในเมื่อถ้าวหารูปสามเหลี่ยมมุมฉาก (ที่มีมุมนั้น) เป็นหลัก. (อ. sine).
- ไซยาไนค์ น. เกลือปรกติของกรดไฮโดรไซยานิก (HCN) เช่น โพแทสเซียมไซยาไนค์ (KCN) โซเดียมไซยาไนค์ (NaCN) เกลือไซยาไนค์ทั้งหมดเป็นพิษอย่างร้ายแรง. (อ. cyanide).
- ไซเรน น. เครื่องส่งสัญญาณเสียงเพื่อเตือนภัย หรือบอกหมักภัย หรือเตือนให้ ยวดยานอื่นหลีกเลี่ยงทางให้. (อ. siren).
- ไซโล น. สิ่งก่อสร้างเพื่อเก็บผลิตผลทางเกษตร เช่นข้าวไว้ชั่วคราวก่อนส่งออก มักเป็นถังอะลูมิเนียมขนาดใหญ่ และภายในมีเครื่องอบกันชื้น. (อ. silo).
- กราฟต์ น. ตราสารซึ่งธนาคารเป็นผู้ออก สิ่งธนาคารตัวแทนของคนให้จ่ายเงิน จำนวนหนึ่งแก่ผู้รับตามที่ใครระบุชื่อไว้หรือตามคำสั่งของผู้รับ. (อ. draft).
- ดอลลาร์ น. ชื่อหน่วยเงินตราที่ใช้เรียกในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย. (อ. dollar).
- ดัช น. ชาวฮอลันดา. (อ. Dutch).
- ดิสโพรเซียม น. ธาตุลำดับที่ ๖๖ สัญลักษณ์ Dy เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๑๔๐๗°ซ. (อ. dysprosium).
- ดีเซล น. เครื่องยนต์ชนิดเผาไหม้ภายในที่มีระบบจุดระเบิดน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยการอัดอากาศภายในเครื่องยนต์จนได้ความร้อนสูงมากพอ แล้วจึง ฉีดน้ำมันเชื้อเพลิงให้เป็นฝอยผสมเข้ากับอากาศซึ่งมีอุณหภูมิสูงนั้น เป็น ผลให้เกิดการจุดระเบิดน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้น, น้ำมันที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงใน เครื่องยนต์ชนิดนี้ เรียกว่า น้ำมันดีเซล. (อ. diesel).

- คีเปรสชัน น. ข้อหายุหนุนที่มีกำลังอ่อน ทำให้มีฝนตกปานกลางถึงตกหนัก เกิดขึ้นใน
ละติจูดกลางหรือละติจูดสูง มีความเร็วลมสูงสุดใกล้บริเวณศูนย์กลางไม่
เกิน ๓๓ นอต หรือ ๒๑ กิโลเมตรต่อชั่วโมง. (อ. depression).
- เกกซ์โทรส [-โทรส] น. กลูโคส. (อ. dextrose).
- เดคากรัม * [-กรัม] น. ชื่อมาตราซึ่งตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑๐ กรัม, อักษร
ย่อว่า กก. (อ. decagramme).
- เดคาเมตร * น. ชื่อมาตราวัดความวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑๐ เมตร, อักษรย่อว่า
กม. (อ. decametre).
- เดคาลิตร * น. ชื่อมาตราวัดความวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑๐ ลิตร, อักษรย่อว่า
กค. (อ. decalitre).
- เดซิกรัม * [-กรัม] น. ชื่อมาตราซึ่งตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑๐ ของกรัม,
อักษรย่อว่า กก. (อ. decigramme).
- เดซิเมตร * น. ชื่อมาตราวัดความวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑๐ ของเมตร,
อักษรย่อว่า คม. (อ. decimetre).
- เดซิลิตร * น. ชื่อมาตราวัดความวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑๐ ของลิตร,
อักษรย่อว่า คล. (อ. decilitre).
- เดนมาร์ก ** [-มาร์ก] น. ชื่อประเทศและชนชาติหนึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของ
ทวีปยุโรป. (อ. Denmark).

SL
495.9194
ว 4210
น. 1

- คำศัพท์ไทย-อังกฤษ-ไทย-ไทย
ในศตวรรษที่ 20
พ.ศ. 2525.

- ๒๘ -

โดม *

น. หลังคาส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารที่มีลักษณะโค้งกลมคล้าย
ผลส้มผ่าครึ่งกว่า, ส่วนที่มีลักษณะโค้งกลมซึ่งครอบอยู่บนสิ่งก่อสร้าง. (dôme).

โคแซ็กคาไรด์

น. สารประกอบคาร์โบไฮเดรตจำพวกน้ำตาลที่ประกอบด้วย ๒
โมเลกุลของโมโนแซ็กคาไรด์เชื่อมกัน มีสูตรโมเลกุล $C_{12}H_{22}O_{11}$
โคแซ็กคาไรด์ กัว่า. (d. disaccharide).

ไดนาโม

น. เครื่องกลที่ใช้สำหรับเปลี่ยนพลังงานกลให้เป็นพลังงานไฟฟ้า
โดยอาศัยหลักการ คือ ให้ลวดตัวนำเคลื่อนที่ตัดเส้นแรงแม่เหล็ก
เป็นผลให้เกิดกระแสไฟฟ้าเคลื่อนที่ในลวดตัวนำได้, ไรว่า
ไดนาโม ก็มี. (d. dynamo).

ไดนาไมต์

น. ดินระเบิดอย่างร้ายแรงประเภทหนึ่ง ประกอบด้วยหินฟูนิทหนึ่ง
ซึ่งเรียกว่ากีเซลกูร์ (kieselguhr) ชุบสารไนโตรจีเซอรีน
ซึ่งเป็นวัตถุระเบิดแล้วอัดให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ. (d. dynamite).

ไดโนเสาร์

น. สัตว์เลื้อยคลานยุคก่อนประวัติศาสตร์พวกหนึ่ง รูปร่างคล้าย
กิ้งก่ายักษ์ แต่มีขนาดใหญ่กว่ามาก มีหลายชนิด บางชนิดกินพืช
บางชนิดกินเนื้อสัตว์; ไรว่า ไดโนเสาร์ ก็มี. (d. dinosaur).

โคเรกตริกซ์

(คณิต) น. เส้นตรงที่ตรึงอยู่กับที่ซึ่งถูกกับจุดโฟกัส ไรว่าหนดบังคับกับ
เซตของจุดชุดหนึ่งให้เรียงกันเป็นเส้นโค้งในระบบภาคตัดกรวย.
(d. directrix).

ตรีโกณมิติ*

[ตรีโกณนะ-] น. คณิตศาสตร์แขนงหนึ่งที่ว่าด้วยฟังก์ชันของตัวแปร
จริง ซึ่งแทนขนาดของมุมใด ๆ, คณิตศาสตร์แขนงหนึ่งที่ว่าด้วยการใช้
ฟังก์ชันของมุมเป็นรากฐานในการศึกษาสมบัติของรูปสามเหลี่ยมหรือ
รูปอื่นใดที่ทอนลงมาเป็นรูปสามเหลี่ยมได้. (d. trigonometry).

ตอร์ปิโด **

น. เครื่องกลจําพวกลูกกระเบิดที่ปล่อยให้แล่นไปในน้ำ เพื่อทำลายที่หมายในการศึก, ลักษณะนามว่า ลูก. (อ. torpedo).

ตัน **

น. มาตรฐานน้ำหนักและมาตรารัด มีหลายอัตราแล้วแต่ที่ที่ใช้ คือ ๑. เมตริกตัน มาตรารัดเท่ากับน้ำหนัก ๑,๐๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑๖๖ ^๒/_๓ ตาบลหลวง หรือเป็นมาตรารัดเท่ากับ ๑.๑๓ ลูกบาศก์เมตร หรือ ๔๐ ลูกบาศก์ฟุต. ๒. ตันระวางเรือ ถ้าคำนวณระวางบรรทุกสินค้าและห้องทั่วไป เรียก ตันกรอส, ถ้าคำนวณเฉพาะบรรทุกสินค้า เรียก ตันเน็ต, และถ้าคำนวณน้ำหนักทั้งลำเรือเช่นเรือรบ เรียก ตันระวางขับน้ำ, ทั้ง ๓ นี้วัด ๑๐๐ ลูกบาศก์ฟุตเป็นตันหนึ่งเช่นเดียวกัน. ๓. ตันระวางบรรทุกอื่น ๆ ถ้าของหนักคิด ๑๐๑๖.๐๔๓ กิโลกรัม เป็นตันหนึ่ง ถ้าเป็นของเบาคิดวัด ๑.๑๓ ลูกบาศก์เมตร หรือ ๔๐ ลูกบาศก์ฟุต เป็นตันหนึ่ง. (อ. ton).

เต็นท์ **

น. ที่พักหรือที่อาศัย ย้ายไปได้ โดยมากทำด้วยผ้าใบซึ่งกับเสาหรือหลัก. (อ. tent).

ทรอมبون

[ทูรอม-] น. ชื่อแตรประเภทหนึ่ง มีท่อนสวมซ้อนกันและบังคับเสียงโดยวิธีชักท่อนเลื่อนเข้าออก. (อ. trombone).

ทรัมเป็ต

[ทูรา-] น. ชื่อแตรประเภทหนึ่ง มีเสียงแหลม. (อ. trumpet).

ทรานซิสเตอร์

น. อุปกรณ์ขนาดเล็กมาก ประกอบด้วยผลึกของสารกึ่งตัวนำ มีขั้วไฟฟ้า ๓ ขั้วสำหรับต่อเข้ากับวงจรไฟฟ้าภายนอก ใช้สำหรับควบคุมและขยายกระแสไฟฟ้า คือกระแสไฟฟ้าที่เคลื่อนที่ระหว่างขั้วไฟฟ้าหนึ่งควบคุมกระแสไฟฟ้าที่ถูกขยายซึ่งเคลื่อนที่ระหว่างขั้วไฟฟ้าอีกคู่หนึ่ง โดยขั้วไฟฟ้า ๒ คู่มีขั้วหนึ่งเป็นขั้วร่วมกัน. (อ. transistor).

- ทอนซิล น. ปุ่มเนื้อเยื่อในช่อง อยู่ในบริเวณลำคอข้างละปุ่ม มีหน้าที่ช่วย
ป้องกันการแพร่กระจายของแบคทีเรียที่เข้าสู่ร่างกายผ่านทางลำคอ.
(อ. tonsil).
- ทอฟฟี่ น. ของหวานแบบฝรั่ง ไข่มุก ทำด้วยน้ำตาลกว่นกับนมหรือเนยเป็นต้น
มักปั้นเป็นก้อนห่อกระดาษแก้วมิกหัวท้าย. (อ. toffee).
- ทอเรียม น. ธาตุลำดับที่ ๙๐ สัญลักษณ์ Th เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง
สีเทาเข้ม หลอมละลายที่ ๑๙๕๐ °ซ. เป็นธาตุกัมมันตรังสี ใช้ประโยชน์
นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ. thorium).
- ทังสเทน น. ธาตุลำดับที่ ๗๔ สัญลักษณ์ W เป็นโลหะสีเทา ลักษณะเป็นของแข็ง
หลอมละลายที่ ๓๔๑๐ °ซ. ใช้ประโยชน์เป็นไส้หลอดไฟฟ้า ผสมกับ
โลหะอื่นได้เป็นโลหะเจือ, วุลแฟรม ก็เรียก. (อ. tungsten).
- ทิงเจอร์ น. สารละลายที่ใช้แอลกอฮอล์เป็นตัวทำละลาย เช่น ทิงเจอร์ไอโอดีน
คือ สารละลายที่เกิดจากการละลายผลึกไอโอดีนในแอลกอฮอล์.
(อ. tincture).
- ทูเลียม น. ธาตุลำดับที่ ๖๙ สัญลักษณ์ Tm เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง หลอม
ละลายที่ ๑๕๔๕ °ซ. (อ. thulium).
- เทคนิค ** น. ศิลปะหรือกลวิธีเฉพาะวิชานั้น ๆ. (อ. technique).
- เทคนีเชียม น. ธาตุลำดับที่ ๔๓ สัญลักษณ์ Tc เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์
สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. technetium).
- เทคโนโลยี น. วิทยาการที่เกี่ยวกับศิลปะในการนำเอาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มาใช้
ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติและอุตสาหกรรม. (อ. technology).

- เทนนิส น. ชื่อกีฬาชนิดหนึ่ง ผู้เล่นใช้ไม้แร็กเกตตีลูกยางกลมหุ้มสักหลาดข้ามตาข่ายโต้กันไปมา, เรียกลูกยางกลมหุ้มสักหลาดที่ใช้เล่นเทนนิสว่า ลูกเทนนิส. (อ. tennis).
- เทลลูเรียม น. ธาตุลำดับที่ ๕๒ สัญลักษณ์ Te ลักษณะเป็นของแข็ง สีขาวคล้ายเงิน มีสมบัติทางเคมีคล้ายธาตุกำมะถัน หลอมละลายที่ ๔๔๙.๕°ซ. มีหลายอัญรูป ใช้ประโยชน์ผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ และใช้ในอุตสาหกรรมทำแก้วสี. (อ. tellurium).
- เทอม* [เติม] น. ระยะเวลาที่กำหนดไว้เป็นตอน ๆ, ภาคเรียน, เรียกค่าเล่าเรียนที่เก็บในภาคเรียนหนึ่ง ๆ ว่า ค่าเทอม. (อ. term).
- เทอร์เบียม น. ธาตุลำดับที่ ๖๕ สัญลักษณ์ Tb เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๑๓๕๖°ซ. (อ. terbium).
- เทอร์โมมิเตอร์ น. เครื่องมือที่ใช้วัดอุณหภูมิ อาจประกอบด้วยปรอท แอลกอฮอล์ แก๊ส หรือ โลหะเป็นต้น แล้วแต่ความมุ่งหมาย ความสะดวกที่จะนำไปใช้ และความละเอียดถูกต้องในการวัด, เทอร์โมมิเตอร์ ก็เรียก. (อ. thermometer).
- แท็กซี่ (ปาก) น. รถมอเตอร์ไซด์สาธารณะ โดยสารได้ไม่เกิน ๗ คน. (อ. taxi).
- แทนเจนต์ (คณิต) น. เรียกอัตราส่วนแท่งไซน์ของมุมหารด้วยโคไซน์ของมุมนั้นว่า แทนเจนต์ของมุม. (อ. tangent).
- แทนทาลัม น. ธาตุลำดับที่ ๗๓ สัญลักษณ์ Ta เป็นโลหะสีขาวแกมเทา ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๒๙๙๖°ซ. ใช้ประโยชน์เป็นไส้หลอดไฟฟ้า ผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ. tantalum).

- แทรกเตอร์ [แทรก-] น. รถหุ่นแรง ใช้ลากหรือขับเคลื่อนอุปกรณ์อย่างอื่นที่คิด
เข้าไปกับตัวรถตามลักษณะงานที่ใช้ มี ๒ แบบ คือ แบบตีนตะขาม
และแบบล้อ ซึ่งมีล้อหลังใหญ่กว่าล้อหน้า. (อ. tractor).
- เทลเลียม น. ธาตุลำดับที่ ๘๑ สัญลักษณ์ Tl เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง
สีขาว หลอมละลายที่ ๓๐๓°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่น
ให้เป็นโลหะเจือ. (อ. thallium).
- ไทเทเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๒๒ สัญลักษณ์ Ti เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง
หลอมละลายที่ ๑๖๖๘°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็น
โลหะเจือ. (อ. titanium).
- ไทเทรต [-เทรต] ก. หยดสารละลายหนึ่งจากหลอดแก้วที่มีขีดบอกปริมาตร
ซึ่งเรียกว่าบิวเรตต์ลงในสารละลายอื่นซึ่งทราบปริมาตรแล้ว เพื่อ
ให้ทำปฏิกิริยาเคมีจนกระทั่งปฏิกิริยาลิ้นสุด. (อ. titrate).
- นอต ๑ ** น. หน่วยแสดงความเร็วของสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามระบบการเดินเรือ
มีค่าเท่ากับ ๑ ไมล์ทะเลต่อชั่วโมง หรือ ๑.๔๔๒ กิโลเมตรต่อชั่วโมง
เช่น เรือแล่นได้เร็ว ๔ ไมล์ทะเลต่อชั่วโมง เรียกว่า เรือมีความ
เร็ว ๔ นอต ลมมีความเร็ว ๕๐ ไมล์ทะเลต่อชั่วโมง เรียกว่า ลม
มีความเร็ว ๕๐ นอต. (อ. knot).
- นอต ๒ น. ท่อนหรือแผ่นโลหะสั้น ๆ มีรูเกลียวตรงกลาง ใช้สำหรับสวมขัน
เข้ากับปลายสลักเกลียว. (อ. nut).
- นิกเกิล น. ธาตุลำดับที่ ๒๘ สัญลักษณ์ Ni เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง
สีเงิน หลอมละลายที่ ๑๔๕๓°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่น
ให้เป็นโลหะเจือ ชุมชนนิวาโลหะอื่นเป็นต้น.

นิกรอยด์ [-กรอย] น. ชนชาติผิวดำ มีลักษณะผิวดำ ผมหยิก ปากหนา. (อ. Negroid).

นิโคติน น. สารประกอบอินทรีย์ประเภทแอลคาลอยด์ มีสูตร $C_{10}H_{14}N_2$ ลักษณะเป็นของเหลวข้น มีสีเหลือง ๒๘๙ ช. เป็นพิษอย่างแรง มีปรากฏอยู่ในใบยาสูบ. (อ. nicotine).

นิโครม [-โครม] น. โลหะเจือชนิดหนึ่งซึ่งประกอบด้วยโครเมียมและนิกเกิล ใช้ประโยชน์นำไปทำเป็นเส้นลวดในอุปกรณ์ไฟฟ้าเพราะมีความต้านทานสูง และทนทานต่อความร้อนได้ดีมาก. (อ. nichrome).

นิวคลีอิก น. ชื่อกรรณชนิดหนึ่ง ซึ่งมีโมเลกุลใหญ่มากและมีโครงสร้างซับซ้อน มี ๒ ชนิด คือ กรรณดีออกซีไรโบนิวคลีอิก (Deoxyribonucleic acid) ซึ่งเรียกว่า DNA และกรรณไรโบนิวคลีอิก (Ribonucleic acid) ซึ่งเรียกว่า RNA มีปรากฏอยู่ในสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย ทำหน้าที่เก็บรวบรวมและถ่ายทอดพันธุกรรม. (อ. nucleic acid).

นิวเคลียร์ ว. ที่ใช้พลังงานอะตอม, เกี่ยวกับนิวเคลียสของอะตอม. (อ. nuclear).

นิวเคลียส [-เควียส] น. ส่วนใจกลางของอะตอมของธาตุทุกชนิด ส่วนนี้ประกอบด้วยอนุภาคมูลฐานที่สำคัญ ๒ ชนิด คือ โปรตอน และ นิวตรอน (สำหรับอะตอมของไฮโดรเจนธรรมดา นิวเคลียสมีแต่โปรตอนเท่านั้น ไม่มีนิวตรอน), ส่วนที่สำคัญยิ่งของเซลล์ ลักษณะเหนียวข้นเป็นก้อน ประกอบด้วยส่วนย่อย ๆ อีกหลายชนิด มักอยู่ตอนกลางของเซลล์ที่ยังอ่อนอยู่ และอาจร่นไปอยู่ริมเซลล์เมื่อแก่เข้า. (อ. nucleus).

นิวตรอน [-ทรอน] น. อนุภาคมูลฐานชนิดหนึ่งซึ่งเป็นองค์ประกอบของนิวเคลียสของอะตอมของธาตุทุกชนิด ยกเว้นไฮโดรเจนธรรมดา อนุภาคนี้ไม่มีประจุไฟฟ้าและมีมวล ๑.๖๗๔๘๒×๑๐^{-๒๗} กิโลกรัม. (อ. neutron).

- นีออน น. ธาตุลำดับที่ ๑๐ สัญลักษณ์ Ne เป็นแก๊สเฉื่อย มีปรากฏเพียง ๑ ใน ๕๕,๐๐๐ ส่วนในบรรยากาศ. (อ. neon); (ปาก) เรียก หลอดไฟเรืองแสงที่ให้แสงสว่างหรือโฆษณาว่า หลอดนีออน.
- นีโอดิเมียม น. ธาตุลำดับที่ ๖๐ สัญลักษณ์ Nd เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเหลืองอ่อน ๆ หลอมละลายที่ ๑๐๒๔°ซ. (อ. neodymium).
- เน็ตบอล น. กีฬาอย่างหนึ่ง คล้ายบาสเกตบอล มีผู้เล่นฝ่ายละ ๗ คน และส่งลูกบอลโดยวิธีโยนหรือขว้างเท่านั้น ห้ามเตะหรือตบลูกบอลกับพื้น. (อ. netball).
- เนบิวลา น. บริเวณที่มีลักษณะเป็นฝ้า เรืองแสง ปรากฏเห็นได้บางแห่ง บนท้องฟ้า มีขนาดใหญ่มาก ประกอบด้วย กลุ่มแก๊ส กลุ่มดาวฤกษ์ และวัตถุต่าง ๆ ที่จะก่อตัวรวมกันเป็นดาวฤกษ์. (อ. nebula).
- เนปจูน น. ชื่อดาวเคราะห์ดวงหนึ่ง อยู่ห่างจากดวงอาทิตย์ประมาณ ๔,๔๕๖.๗ ล้านกิโลเมตร และมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๔๔,๔๐๐ กิโลเมตร, ดาวพระสมุทร ก็เรียก. (อ. neptune).
- เนปทูเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๕๓ สัญลักษณ์ Np เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเงิน. (อ. neptunium).
- โน้ต น. เครื่องหมายกำหนดเสียงดนตรี. (อ. note).
- โนเบลียม น. ธาตุลำดับที่ ๑๐๒ สัญลักษณ์ No เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. nobelium).
- ไนท์คลับ (ปาก) น. สถานเริงรมย์ที่เปิดเวลากลางคืน ขายอาหาร เครื่องดื่ม มีดนตรี ดีดาก และมักมีการแสดงด้วย, เขียนเป็น ไนท์คลับ ก็มี.

ไนโตรเจน

น. ธาตุลำดับที่ ๗ สัญลักษณ์ N เป็นอโลหะ ลักษณะเป็นแก๊ส ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่ไวต่อปฏิกิริยาเคมี มีปรากฏอยู่ประมาณร้อยละ ๘๐ ในบรรยากาศ ธาตุนี้มีความสำคัญยิ่งต่อสิ่งมีชีวิต โดยเป็นองค์ประกอบสำคัญของโปรตีนและกรดนิวคลีอิก. (อ. nitrogen).

ไนลอน

น. สารประกอบอินทรีย์ซึ่งสังเคราะห์ขึ้น มีโมเลกุลขนาดใหญ่ มักผลิตให้เป็นเส้นใยเล็ก ๆ ซึ่งนำไปทอเป็นเส้นเค้ายหรือเส้นเชือกที่มีความเหนียวมาก หรือนำไปทอเป็นผ้าได้, เรียกสิ่งที่ทำจากเส้นใยนั้น เช่น ผ้าไนลอน เชือกไนลอน. (อ. nylon).

ไนโอเบียม

น. ธาตุลำดับที่ ๔๑ สัญลักษณ์ Nb เป็นโลหะหายาก ลักษณะเป็นของแข็งสีเทา หลอมละลายที่ ๒๔๖๘°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปเจือเหล็กกล้าไม่เป็นสนิมเพื่อทำให้มีสมบัติคงทนต่อการผุกร่อน และทนต่ออุณหภูมิสูง ๆ ได้ดี. (อ. niobium).

บรันดี**

[บะหฺรัน-] น. ชื่อสุราชนิดหนึ่งกลั่นจากเหล้าองุ่น. (อ. brandy).

บริค

[บุริค] น. กีฬาในร่มชนิดหนึ่ง มีผู้เล่น ๔ คน โดยแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายละ ๒ คน ใช้ไพ่ปกเต็มทั้งสำรับ แจกให้คนละ ๑๓ ใบ. (อ. bridge).

บล๊อค

น. แม่พิมพ์ทำด้วยแผ่นโลหะ ใช้ในกิจการพิมพ์.

บอล

น. ลูกกลมทำด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น หนัง ยาง พลาสติก ใช้ในการเล่นกีฬา. (อ. ball); เรียกงานชุมนุมทางสังคมที่มีลีลาศ รำวง เป็นหลักสำคัญว่า งานบอล.

แบคทีรี

น. พืชชั้นต่ำเซลล์เดียว ไม่มีนิวเคลียส ไม่มีคลอโรพลาสต์ มีรูปร่างกลม เป็นท่อน โค้ง หรือ เป็นเกลียว, แบคทีเรีย ก็เรียก. (อ. bacteria).

บังกะโล

น. บ้านยกพื้นชั้นเดียว มีระเบียงกว้าง. (อินดี ว่า บุงกลา).
(อ. bungalow).

บาซิลลัส

น. แบคทีเรียที่มีรูปร่างเป็นท่อน. (อ. bacillus).

บาร์ ๑

(อุตุ) น. หน่วยวัดความกดอากาศ ๑ บาร์มีค่าเท่ากับ ๑๐^๖ ดายน์
ต่อตารางเซนติเมตร หรือ ๑๐^๕ นิวตันต่อตารางเมตร; (ธรณี)
หน่วยวัดความลึกของทะเล ๑ บาร์มีค่าเท่ากับ ๔๔๐.๖๖๖ เซนติเมตร
ต่อวินาที ต่อวินาที. (อ. bar).

บาร์ ๒

น. ร้านขายเครื่องดื่มประเภทเบียร์แอลกอฮอล์ มักมีดนตรีและที่ให้
ลูกค้าเต้นรำด้วย, สถานบริการเหล้าหรือเครื่องดื่มภายในบ้าน
เป็นต้น เช่น เบียร์บาร์. (อ. bar).

บาร์เลย์

น. ชื่อข้าวชนิดหนึ่ง (Hordeum vulgare) ในวงศ์ Gramineae
ปลูกได้ในเขตอบอุ่น เมล็ดใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเบียร์และเป็น
อาหารสัตว์. (อ. barley).

बारमीเตอร์

น. เครื่องมือที่ใช้วัดความกดดันของบรรยากาศ อาจประกอบด้วย
ปรอท หรือของเหลวอื่นๆในหลอดแก้ว แล้วแต่ความหมายและความ
สะดวกที่จะนำไปใช้. (อ. barometer).

บาเรียม **

น. ปูนไทยโบราณชนิดหนึ่ง.

บาสเกตบอล

น. ชื่อกีฬาชนิดหนึ่ง ผู้เล่นแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายละ ๕ คน ผู้เล่น
แต่ละฝ่ายคอยพยายามโยนลูกบอลลงในห่วงตาข่ายของฝ่ายตรงข้าม
นับคะแนนตามจำนวนครั้งที่โยนลูกลงห่วงได้. (อ. basketball).

- บิลเลียด น. ชื่อกีฬาในร่มอย่างหนึ่ง เล่นบนโต๊ะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าปูสักหลาด มีหลุมกรูตาซ้าย ๖ หลุมที่มุมทั้ง ๔ และตรงกลางด้านยาว ผู้เล่นใช้ไม้ยาวซึ่งเรียกว่า คิว แทะลูกกลมให้โต้ตอบตามกติกา. (อ. billiards).
- บิวเรตต์ น. หลอดแก้วยาว ปลายล่างมีลูกบิดให้บิดเปิดได้ ข้างหลอดมีขีดบอกปริมาตรสำหรับวัดของเหลวที่ไหลออก ใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางเคมี. (อ. burette).
- บิสมัท น. ธาตุลำดับที่ ๘๓ สัญลักษณ์ Bi เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาวอมแดง เพราะ หลอมละลายที่ ๒๗๑.๓°ซ. เป็นตัวนำความร้อนและไฟฟ้าที่เลว มีสมบัติพิเศษ คือ ขยายตัวเมื่อแข็งตัว ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะแข็ง ซึ่งหลอมละลายที่อุณหภูมิต่ำ. (อ. bismuth).
- บีตา (ฟิสิกส์) น. ชื่ออนุภาคที่พุ่งออกมาจากนิวเคลียสของอะตอมกัมมันตรังสี มี ๒ ชนิด คือ อิเล็กตรอน และโพสิตรอน (อ. beta particle), มักเรียกกระแสนี้กันว่า รังสีบีตา ซึ่งเคลื่อนที่ด้วยความเร็วประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ กิโลเมตรต่อวินาที มีอำนาจในการเจาะทะลุมากกว่ารังสีแอลฟา แต่อ่อนกว่ารังสีแกมมา. (อ. beta rays).
- เบนซิน ** น. น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดหนึ่ง ซึ่งนำไปใช้โดยทำให้ไอของน้ำมันผสมกับอากาศเข้าไปจุดระเบิดด้วยประกายไฟฟ้าจากหัวเทียนในเครื่องยนต์ชนิดเผาไหม้ภายใน.
- เบรก [ไบรค] น. เครื่องห้ามล้อ. ก. ห้ามล้อ. (อ. brake).
- เบริลเลียม น. ธาตุลำดับที่ ๔ สัญลักษณ์ Be เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๑๒๗๗°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะแข็ง ซึ่งทนทานต่อการถูกร่อน. (อ. beryllium).

- เบส (เคมี) น. สารเคมีซึ่งทำปฏิกิริยากับกรด แล้วได้ผลเป็นเกลือหรือเกลือกับน้ำเท่านั้น, สารเคมีที่มีสมบัติรับโปรตอนมาจากสารอื่นได้, สารเคมีที่มีสมบัติจ่ายอิเล็กตรอนคู่หนึ่งให้แก่สารอื่นได้, สารเคมีซึ่งเมื่อละลายน้ำแล้วได้ไฮดรอกไซด์ไอออน (OH^-) สารละลายที่เปลี่ยนสีลิตมัสสีแดงเป็นสีน้ำเงินได้. (อ. base).
- เบอร์ (ปาก) น. หมายเลขลำดับ. (ถัดมาจาก number).
- เบอร์เกิลีเยียม น. ธาตุลำดับที่ ๙๗ สัญลักษณ์ Bk เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. berkelium).
- เบียร์* น. น้ำเมาอย่างหนึ่งเป็นชนิดเบียร์. (อ. beer).
- แบคทีเรีย น. พืชชั้นต่ำเซลล์เดียว ไม่มีนิวเคลียส ไม่มีคลอโรพลาสต์ มีรูปร่างกลม เป็นท่อน โกง หรือ เป็นเกลียว, มักเจริญ กว้าง. (อ. bacteria).
- แบงก์* (ปาก) น. ธนาคาร. (อ. bank); ธนบัตร. (อ. bank note).
- แบดมินตัน น. ชื่อกีฬาชนิดหนึ่ง ผู้เล่นใช้แร็กเกตตีลูกขนไก่ข้ามตาข่ายโต้กันไปมา. (อ. badminton).
- แบตเตอรี่** น. หมู่ของเซลล์ไฟฟ้าซึ่งต่อกันอยู่อย่างอนุกรม หรืออย่างขนาน หรือทั้ง ๒ อย่าง. (อ. battery).
- แบนโจ น. เครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง มีสาย ๕ สาย ใช้นิ้วดีด. (อ. banjo).
- แบเรียม น. ธาตุลำดับที่ ๕๖ สัญลักษณ์ Ba เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเงิน เนื้ออ่อน เมื่อถูกอากาศสีจะหมองลงอย่างรวดเร็ว หดอมละลายที่ ๙๖๔°ซ. สารประกอบของแบเรียมใช้ในอุตสาหกรรมสีทาแก้ว และดอกไม้ไฟ. (อ. barium).

โบ*

น. เจ็อนกระตกที่ถูกเป็นรูปหูกกระต่ายเป็นต้น, ฝ่าเท้าหรือริมฝีปากที่ถูกเป็นรูปหูกกระต่ายหรือรูปต่าง ๆ, โดยปริยายเรียกสิ่งอื่นที่มีรูปลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น. (อ. bow).

โบค*

น. เรือ, เรือเล็กเป็นส่วนอุปกรณ์ของเรือเดินทะเลขนาดใหญ่. (อ. boat).

โบนัส**

น. เงินพิเศษที่รัฐวิสาหกิจ องค์กร บริษัท ห้างร้าน เป็นต้นว่าให้เป็นการบำเหน็จรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของตน นอกเหนือจากเงินเดือนค่าจ้าง, เงินที่ให้เป็นส่วนแบ่งพิเศษแก่ผู้ถือหุ้น. (อ. bonus).

โบรมีน

น. ธาตุลำดับที่ ๓๕ สัญลักษณ์ Br เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของเหลวสีแสดเข้ม ระเหยเป็นไอได้ง่าย มีกลิ่นฉุนจัด เป็นพิษ ระคายเคืองจมูก เกิดที่ ๕๕.๕°ซ. สารประกอบของโบรมีนไว้เป็นยาและใช้ในการถ่ายรูป. (อ. bromine).

โบรอน

น. ธาตุลำดับที่ ๕ สัญลักษณ์ B เป็นโลหะ ลักษณะเป็นผงละเอียดสีน้ำตาลหรือเป็นผลึกสีเหลือง หลอมละลายที่ ๒๐๐๐°ซ. ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้า แก้ว. (อ. boron).

ปริซึม

(ปริ-) (คณิต) น. แท่งตันชนิดหนึ่ง ปลายทั้ง ๒ เป็นรูปหลายเหลี่ยมซึ่งมีพื้นที่เท่ากัน เป็นรูปแบบเดียวกันและขนานกันด้วย ส่วนด้านข้างทุกด้านของแท่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมคานขนาน; (ฟิสิกส์) แท่งตันทำด้วยวัตถุโปร่งใส เช่น แก้ว หินควอตซ์ ปลายทั้ง ๒ เป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งมีพื้นที่เท่ากัน เป็นรูปแบบเดียวกันและขนานกันด้วย ส่วนด้านข้างทุกด้านของแท่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมคานขนาน ใช้ประโยชน์สำหรับหักเหแนวทางเคลื่อนที่ของแสง. (อ. prism).

ปรุฟ

(ปรุ) น. เรียกกระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือ มีคุณภาพต่ำกว่ากระดาษปอนด์และกระดาษอาร์ตว่า กระดาษปรุฟ.

- ปลั๊ก (ปลั๊ก) น. อุปกรณ์ไฟฟ้ามีขาโลหะ ๒ ขา (บางแบบมี ๓ ขา) ปลายข้างหนึ่งของแต่ละขาตรึงอยู่กับวัตถุหนึ่งซึ่งเป็นฉนวนไฟฟ้า ใช้เสียบเข้ากับเต้ารับเพื่อให้กระแสไฟฟ้าเคลื่อนที่ผ่านเข้าสู่เครื่องใช้ไฟฟ้าได้ครบวงจร, เตาเสียบ ก็เรียก. (อ. plug).
- ปลาสเตอร์ (ปลาสเตอร์) น. วัสดุปิดแผล; ปูนขาวที่ทำจากยิปซัม สำหรับใช้ทำแม่พิมพ์ รูปปั้น เป็นต้น, ปูนสำหรับพอกอวัยวะไม่ให้เคลื่อนไหว ใช้ในการรักษากระดูกหัก. (อ. plaster).
- ปอนด์** น. ชื่อหน่วยเงินตราของอังกฤษเท่ากับ ๑๐๐ เพนนี, ปอนด์สเตอร์ลิงก็เรียก; ชื่อหน่วยมาตราชั่งของอังกฤษเท่ากับ ๔๕๔ กรัม; เรียกกระดาษฟอก เนื้อดี สีขาว ที่ใช้พิมพ์หนังสือ มีคุณภาพดีกว่ากระดาษปรู๊ฟว่า กระดาษปอนด์. (อ. pound).
- ปาตังกา น. ชื่อด้กแตนชนิดหนึ่ง (*Patanga succincta*) ในวงศ์ Arctidae ทำอันตรายแก่พืช.
- ปาร์เกต์ น. แผ่นไม้เล็ก ๆ ที่ใช้ปูพื้นห้องสลักรูปเป็นลายต่าง ๆ. (อ. parquet).
- ปาล์ม** น. ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ในวงศ์ Palmae,
- ปิกนิก* น. การพากันไปเที่ยวชั่วคราวระยะเวลานั้น ๆ และมีของกินไปด้วย. (อ. picnic).
- ปิงปอง** น. ชื่อกีฬาชนิดหนึ่ง ผู้เล่นใช้ไม้แบนตีลูกกลม ๆ ซึ่งทำด้วยเซลลูโลยด์ ข้างภายในซึ่งอยู่บนโต๊ะสี่เหลี่ยมโตเกินไปมาทำนองเทนนิส, เรียกลูกกลม ๆ ซึ่งทำด้วยเซลลูโลยด์ที่ใช้เล่นปิงปองว่า ลูกปิงปอง. (อ. ping-pong).

- ปิโตรเลียม น. น้ำมันดิบ ประกอบด้วยสารไฮโดรคาร์บอนและสารอินทรีย์อื่น ๆ อีกมาก
องค์ประกอบไฮโดรคาร์บอนแล้วแต่แหล่งที่พบ. (อ. petroleum).
- ปัก ** น. หนุ่ดสำหรับตรึงสิ่งต่าง ๆ มีกระดาษเป็นต้น. (อ. peg).
- เปอร์เซ็นต์** น. จำนวนที่เทียบเป็นส่วนร้อยหรือร้อยละ.
- เป๊ป * น. ท่อน้ำ, ท่อไอเสีย. (อ. pipe).
- แพลน * (แพลน) น. แผนที่จะกำหนดไว้. (อ. plan).
- โป๊กเกอร์ น. ชื่อการพนันชนิดหนึ่ง ใช้ไพ่ปก มักเล่นเป็นกลุ่ม ๔ คน เจ้ามือแจกไพ่
กว่าคนละ ๕ ใบ ทุกคนมีสิทธิ์ขอเปลี่ยนไพ่ครั้งเดียว ผู้ใดถือไพ่รวมไล่แต้ม
หรือศักดิ์สูงกว่าตามกติกา ผู้นั้นชนะ. (อ. poker).
- โปรตอน (โปร-) น. อนุภาคมูลฐานชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของนิวเคลียสแห่ง
อะตอมของธาตุทุกชนิด อนุภาคนี้มีประจุไฟฟ้าบวก มีมวล ๑.๖๗๒๕๖ x ๑๐^{-๒๗}
กิโลกรัม. (อ. proton).
- โปรตีน (โปร-) น. สารประกอบอินทรีย์เชิงซ้อนของไนโตรเจน มีโมเลกุลขนาดใหญ่
ประกอบด้วยกรดอะมิโนหลายชนิดเชื่อมโยงกัน เป็นสารประกอบที่สำคัญยิ่งต่อสิ่ง
มีชีวิตทุกชนิดซึ่งจำเป็นต้องใช้เพื่อสร้างเนื้อเยื่อของร่างกาย. (อ. protein).
- โปรเตสแตนต์ (โปร-) น. ชื่อนิกายหนึ่งของคริสต์ศาสนา ไม่ยกย่องบูชาแม่พระและนักบุญ
ถือว่าศาสนิกชนทุกคนเป็นพระและเป็นตัวแทนของพระเยซูเจ้าเหมือนกัน ไม่
นิยมประติษฐานรูปเคารพใด ๆ ไม่มีรูปพระเยซูถูกตรึงไม้กางเขน มีเฉพาะไม้
กางเขนเท่านั้นเป็นสัญลักษณ์. (อ. Protestant).

โปลิโอ

น. โรคกล้ามเนื้อลีบและอ่อนแรงหรือเป็นอัมพาต เพราะประสาท
ไขสันหลังอักเสบเนื่องจากเชื้อไวรัสประเภทหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า
โปลิโอไวรัส, โรคไขสันหลังอักเสบ ก็เรียก. (อ. poliomyelitis).

พลาสติก

(พลาสติก-) น. สารประกอบอินทรีย์ที่สังเคราะห์ขึ้นใช้แทนวัสดุธรรมชาติ
บางชนิดเมื่อเป็นแก๊สแข็งตัว เมื่อถูกความร้อนก็อ่อนตัว บางชนิดแข็งตัวถาวร
มีหลายชนิด เช่น โพลอน ยางเทียม ใยทำสิ่งต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า ฟิล์ม
ภาชนะ ส่วนประกอบเรือหรือรถยนต์. (อ. plastic).

พลาสมา

(พลาสมา-) น. ส่วนประกอบของเลือดที่แยกเอาเม็ดเลือดออกแล้ว;
(ฟิสิกส์) ภาวะหนึ่งของสสาร ณ ภาวะนี้ สสารอยู่ในสภาพแก๊สที่ร้อนจัด
อย่างยิ่งยวด และแตกตัวเป็นอนุภาคมวกกับอิเล็กตรอนซึ่งมีจำนวนเท่ากัน
โดยประมาณ สสารในภาวะนี้เป็นตัวนำไฟฟ้าที่ดียิ่ง. (อ. plasma).

พลูโต

(พลู-) น. ดาวเคราะห์ดวงหนึ่ง อยู่ห่างจากดวงอาทิตย์ประมาณ
๕,๙๐๗ ล้านกิโลเมตร และมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๕,๕๐๐ กิโลเมตร,
ดาวเคราะห์นี้ ก็เรียก. (อ. pluto).

พลูโทเนียม

(พลู-) น. ธาตุลำดับที่ ๙๔ สัญลักษณ์ Pu เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นัก
วิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. plutonium).

พอลอเนียม

น. ธาตุลำดับที่ ๘๔ สัญลักษณ์ Po เป็นธาตุกัมมันตรังสี ลักษณะเป็นของแข็ง
หลอมละลายที่ ๒๕๔ ๖. (อ. polonium).

พาร์เซก

น. หน่วยที่ใช้วัดระยะทางในจักรวาล ๑ พาร์เซก มีค่าเท่ากับระยะทาง
๖๐๖,๖๖๕, เทาของ ๑ หน่วยดาราศาสตร์ หรือประมาณ ๓.๒๖ ปีแสง
หรือประมาณ ๓.๐๘๔ x ๑๐^{๑๖} เมตร. (อ. parsec).

พาราฟิน

(เคมี) น. สารประกอบอินทรีย์ประเภทหนึ่งซึ่งมีสูตร C_nH_{2n+2} ในเมื่อ $n = 1, 2, 3, \dots$ ในปัจจุบันเรียกสารประกอบประเภทนี้ว่า อัลเคน (alkane). (อ. paraffin) ; ซื่อน้ำมันประเภทหนึ่งซึ่งมีชั้กเกิดอยู่ระหว่าง $๒๐๐^{\circ} - ๓๐๐^{\circ}$ ซ. เป็นสารผสมของสารประกอบอินทรีย์ซึ่งมีสูตร C_nH_{2n+2} ในเมื่อ $n = 12-16$ ได้มาจากการนำน้ำมันปิโตรเลียมมากลั่น ใช้ประโยชน์เป็นเชื้อเพลิงได้, น้ำมันก๊ากก็เรียก. (อ. paraffin oil) ; ซื่อของแข็งประเภทหนึ่ง ลักษณะสีขาวโปร่งแสง หลอมละลายระหว่าง $๕๐^{\circ} - ๖๐^{\circ}$ ซ. เป็นสารผสมของสารประกอบอินทรีย์ซึ่งมีสูตร C_nH_{2n+2} ในเมื่อ $n = 20-30$ ใช้ประโยชน์ทำเทียนไข กระดาษไข ยางชัก เป็นต้น. (อ. paraffin wax).

พีระมิด

น. สิ่งก่อสร้างที่มีฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กานข้างทั้ง ๔ เป็นรูปสามเหลี่ยม มีปลายสุดไปบรรจบกันที่ยอด, ในอียิปต์เดิมใช้เป็นพี้นัพระศพ ต่อมาบางที่ก็ใช้เป็นเทวสถาน, ส่วนพีระมิดที่เม็กซิโกใช้เป็นเทวสถานอย่างเดี่ยว, เรียกสิ่งหรือรูปที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้นว่า รูปพีระมิด; (คณิต) รูปทรงตันชนิดหนึ่ง มีฐานเป็นรูปหลายเหลี่ยมและกานข้างเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีจุดยอดรวมกัน. (อ. pyramid).

เพรซีโอดิเมียม

[เพร-] น. ธาตุลำดับที่ ๕๕ สัญลักษณ์ Pr เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเหลืองอ่อน ๆ หลอมละลายที่ ๙๓๕° ซ. (อ. praseodymium).

แพลทินัม

[แพล-] น. ธาตุลำดับที่ ๗๘ สัญลักษณ์ Pt เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเงินเป็นเงางาม หลอมละลายที่ ๑๗๖๕° ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ ใช้เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์ในเครื่องมือวิทยาศาสตร์ และใช้เป็นเครื่องประดับที่มีค่าสูง. (อ. platinum).

แพลเลเดียม

[แพน-] น. ธาตุลำดับที่ ๔๖ สัญลักษณ์ Pd เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเงินคล้ายแพลทินัม หลอมละลายที่ ๑๕๕๒°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ. palladium).

โพสิตรอน

[-ตรอน] น. อนุภาคมูลฐานชนิดหนึ่ง มีมวลเท่ากับอิเล็กตรอน มีประจุไฟฟ้าเท่ากับประจุไฟฟ้าของอิเล็กตรอน แต่เป็นประจุไฟฟ้าบวก เมื่อโพสิตรอนและอิเล็กตรอนอย่างละ ๑ อนุภาคมากระทบกัน ทั้งคู่จะทำลายล้างกันสูญหายไปด้วยกันทั้งคู่ และให้พลังงานมากมายเกิดขึ้นในรูปของรังสีแกมมา, แอนติอิเล็กตรอน ก็เรียก. (อ. positron).

โพแทสเซียม

น. ธาตุลำดับที่ ๑๙ สัญลักษณ์ K เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาวคล้ายโลหะเงิน เนื้ออ่อน หลอมละลายที่ ๖๓.๗°ซ. (อ. potassium).

โปรโทแอคทีเนียม

[โปร-] น. ธาตุลำดับที่ ๘๖ สัญลักษณ์ Pa เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเทาอ่อน หลอมละลายที่ ๑๖๓๐°ซ. เป็นธาตุกัมมันตรังสี, โปรแทกทีเนียม ก็เรียก. (อ. protoactinium, protactinium).

โปรมีเทียม

[โปร-] น. ธาตุลำดับที่ ๖๑ สัญลักษณ์ Pm เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่ปรากฏในธรรมชาติ ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๑๐๒๗°ซ. (อ. promethium).

ฟรุคโทส

[ฟรุค-] น. น้ำตาลชนิดหนึ่ง ประเภทโมโนแซ็กคาไรด์ ชนิดคีโตนเฮกโซส ลักษณะเป็นของแข็ง สีขาว หลอมละลายที่ ๑๐๖°ซ. มีปรากฏในผลไม้สุกที่มีรสหวาน น้ำผึ้ง น้ำคั้นของผลไม้ มีรสหวานมากกว่าน้ำตาลทราย, เลวูโลส ก็เรียก. (อ. fructose).

- ฟรี [ฟรี] ว. ไม่เสียมูลค่าหรือไม่ได้ค่าตอบแทนใด ๆ เช่น ว่างฟรี ทำงานฟรี; ว่างจากงาน เช่น วันนี้ฟรี; อิสระ เช่น ล้อฟรี. (อ. free).
- ฟรีบาร์ (ปาก) ว. เปิดบาร์ให้กินฟรีโดยไม่จำกัด ในคำว่า เปิดฟรีบาร์ (มักใช้แก่การเลี้ยงสุราเมรัย).
- ฟลูออรีน น. ธาตุลำดับที่ ๙ สัญลักษณ์ F เป็นอโลหะ ลักษณะเป็นแก๊สสีเขียวแกมเหลือง มีสมบัติคล้ายคลอรีน แต่ให้ปฏิกิริยาเคมีไวกว่า. (อ. fluorine).
- ฟอร์มาลดีไฮด์ น. แก๊สชนิดหนึ่ง มีสูตร HCHO มีกลิ่นฉุน ระคายเคืองจมูกและเยื่อตา ละลายน้ำได้ ใช้ประโยชน์นำไปทำฟอร์มาลีน พลาสติก สี เป็นต้น. (อ. formaldehyde).
- ฟอร์มาลีน น. สารละลายซึ่งมีแก๊สฟอร์มาลดีไฮด์ละลายอยู่ร้อยละ ๔๐ ใช้ประโยชน์เป็นยาฆ่าเชื้อโรคและกองซากศพ. (อ. formalin).
- ฟอสฟอรัส น. ธาตุลำดับที่ ๑๕ สัญลักษณ์ P เป็นอโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง มีหลายอัญรูป อัญรูปที่สำคัญ คือ ฟอสฟอรัสขาว (บางทีก็เรียกว่า ฟอสฟอรัสเหลือง) ลักษณะอ่อนกลายซีสี หลอมละลายที่ ๔๔° ซ. ติดไฟง่าย เมื่อกระทบอากาศจะให้แสงเรือง เป็นพิษอย่างแรง, ฟอสฟอรัสแดง ลักษณะเป็นผงสีแดงแกมน้ำเงิน เมื่อกระทบอากาศไม่ให้เกิดแสงเรือง ติดไฟยาก ไม่เป็นพิษเหมือนฟอสฟอรัสขาว. (อ. phosphorus).
- ฟอสเฟต น. เกลือของกรดฟอสฟอริก (H_3PO_4) ใช้ประโยชน์เป็นปุ๋ย. (อ. phosphate).
- ฟังก์ชัน (คณิต) น. เขตของคู่ลำดับโดยที่คู่ลำดับทุกคู่ไม่มีสมาชิกตัวหน้าซ้ำกัน. (อ. function).
- ฟาทอม น. มาตรการวัดความลึกทางทะเล บางทีใช้วัดระยะทางรายควย ๑ ฟาทอม เท่ากับ ๔ ฟุต หรือ ประมาณ ๑ วา. (อ. fathom).

- ฟาร์ม น. อาณาบริเวณที่ใช้ทำการเกษตรกรรม เช่น เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์.
(อ. farm).
- ฟาสซิสต์ น. ลัทธิการเมืองที่ผู้นำรวบอำนาจทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
ไว้หมด และมีนโยบายชาตินิยมอย่างรุนแรง แต่การพิโนกรรมสิทธิ์ของเอกชน,
ผู้ที่นิยมลัทธินั้น. ว. เกี่ยวกับลัทธิฟาสซิสต์. (อ. fascism, fascist).
- ฟิล์ม** [ฟิล์ม] น. แผ่นวัตถุบาง ประเภทพลาสติกชนิดหนึ่ง ฉาบผิวด้วยสารเคมีที่
ไวต่อแสง ใช้สำหรับถ่ายภาพ ถ่ายภาพยนตร์. (อ. film).
- ฟิวส์ น. อุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นโลหะเจือที่มีขีดหลอมตัวต่ำ เช่น โลหะ
กึ่งบกเจือตะกั่ว ใช้ต่อเข้ากับวงจรไฟฟ้าเพื่อป้องกันมิให้กระแสไฟฟ้าที่มีขนาด
เกินกำหนดเคลื่อนที่เข้าวงจรไฟฟ้าได้. (อ. fuse).
- ฟิสิกส์ น. วิทยาศาสตร์กายภาพแขนงหนึ่งซึ่งกล่าวถึงสมบัติทางกายภาพของสาร
ต่าง ๆ และพลังงาน. (อ. physics).
- ฟุต* น. มาตรการของอังกฤษ คือ ๑๒ นิ้ว เป็น ๑ ฟุต. (อ. foot).
- ฟุตบอล** น. ลูกกลมทำด้วยหนังเป็นคันใช้เท้าเตะ นิยมเล่นเป็นกีฬาแข่งขัน.
(อ. football).
- ฟูลสแกป [ฟูลสเค-] น. กระดาษสีขาว มีเส้นบรรทัด ขนาดประมาณ ๔๓ x ๓๔
เซนติเมตร พับทบกลาง ใช้สำหรับเขียนหนังสือเป็นคัน. (อ. foolscap).
- เฟลด์สปาร์ [เฟนสเค-] น. ชื่อแร่ประกอบหินชนิดหนึ่ง มีหลายสี ส่วนมากมักมีสีขาวขุ่น
คล้ายหินมา, ชาวบ้านมักเรียกกันว่า หินพันมา. (อ. feldspar).
- เฟอร์เมียม น. ธาตุลำดับที่ ๑๐๐ สัญลักษณ์ Fm เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์
สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. fermium).

- เฟิร์น* น. ไม้ใบพวกหนึ่ง ในวงศ์ Polypodiaceae ใบคล้ายผักกูด เป็นไม้ประดับ, ใ้ว่า เฟิร์น ก็มี. (อ. fern).
- แฟชั่น น. สมัยนิยม, แบบหรือวิธีการที่นิยมกันทั่วไปในชั่วระยะเวลาหนึ่ง. (อ. fashion).
- แฟรนเซียม [แฟรน-] น. ธาตุลำดับที่ ๘๗ สัญลักษณ์ Fr เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๒๗ องศาเซลเซียส. เป็นธาตุกัมมันตรังสี. (อ. francium).
- แฟลกซ์ [แฟล็ก] น. ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง (Linum usitatissimum) ในวงศ์ Linaceae ต้นตรง ใบแคบและยาว ดอกสีน้ำเงิน ใบใช้ทอเป็นผ้าลินิน. (อ. flax).
- แฟลต [แฟล็ก] น. ห้องชุด ความปรกติประกอบด้วย ห้องนอน ห้องรับแขก ห้องครัว ห้องน้ำ พร้อมอยู่ในชั้นเดียวกัน และรวมอยู่ในตึกหลังใหญ่ สำหรับอยู่อาศัย หรือให้เช่า. (อ. flat).
- โฟกัส (แสง) น. จุดที่แนวแสงลูเข้าทั้งหมดไปตัดกัน หรือจุดที่แนวแสงลูออกทั้งหมด ดอย้อนหลังไปตัดกัน กรณีแรก เรียกว่า โฟกัสจริง กรณีหลัง เรียกว่า โฟกัสเสมือน; (คณิต) จุดที่ครึ่งวงกลมที่ตั้งศูนย์กลางกับเส้นโคเรกตริกซ์ ใช้กำหนด มังกับเขตของจุดชุดหนึ่งให้เรียงกันเป็นเส้นโค้งในระบบภาคตัดกรวย. (อ. focus).
- มองโกลอยด์ น. ชนชาติผิวเหลือง มีลักษณะเฉพาะค้ำเหลี่ยม หน้ากว้าง จมูกเล็ก ตาเรียว เช่น ไทย จีน ลาว เขมร เวียดนาม. (อ. Mongoloid).
- มอเตอร์ น. กลุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับแปลงพลังงานรูปอื่นให้เป็นพลังงานกล โดยทั่วไป มักหมายถึงกลุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับแปลงพลังงานไฟฟ้าให้เป็นพลังงานกล. (อ. motor).

มอร์ฟีน

น. สารประกอบอินทรีย์ประเภทแอลคาลอยด์ มีสูตร $C_{17}H_{19}O_3N$ ลักษณะเป็นผลึกสีขาว หลอมละลายที่ $28^{\circ}C$. มีในฝิ่น เป็นยาเสพติดอย่างแรง ทางแพทย์ใช้เกลือไฮโดรคลอไรด์หรือเกลืออะซิเตตหรือเกลือซัลเฟตของมอร์ฟีนเป็นยาระงับความปวด. (อ. morphine).

มอลโทส

น. น้ำตาลชนิดหนึ่งประเภทไดแซ็กคาไรด์ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ $100-105^{\circ}C$. องค์ประกอบเป็นโมเลกุลของกลูโคส ๒ โมเลกุลเชื่อมกัน เกิดขึ้นเนื่องจากเอนไซม์ไดแอสเทส ซึ่งมีในข้าวมอลต์ ทำปฏิกิริยากับแป้ง มีรสหวานน้อยกว่าน้ำตาลทราย. (อ. maltose).

มะกะโรนี

น. อาหารชนิดหนึ่งทำจากแป้งสาลีเป็นเส้นดวดยาว เวลาจะนำมาปรุงต้องต้มให้สุก. (อ. macaroni).

มะฮอกกานี

น. ชื่อไม้นชนิดหนึ่ง (*Swietenia mahogani*) ในวงศ์ Meliaceae ไม้ใช้ทำเครื่องเรือนได้ดี.

มัมมี่

น. ศพอบน่ายากันเน่าเปื่อยของชาวอียิปต์โบราณ. (อ. mummy).

มัสตาร์ด ๑

[มัส-] น. เครื่องปรุงรสชนิดหนึ่ง ทำจากเมล็ดพืชชนิดหนึ่ง (*Brassica alba*) ในวงศ์ Cruciferae มีสีเหลือง รสเผ็ด. (อ. mustard).

มัสตาร์ด ๒

[มัส-] น. สารพิษร้ายแรงชนิดหนึ่ง มีชื่อทางเคมีว่า ไดคลอโรไดเอทิลซัลไฟด์ (dichloro diethyl sulphide) มีสูตร $(CH_2CH_2Cl)_2$ ลักษณะเป็นของเหลวคล้ายน้ำมัน เคยใช้ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และเรียกกันว่า แก๊สมัสตาร์ด.

มัสลิน*

[มัส-ลิน] น. ผ้าฝ้ายเนื้อละเอียดและบาง. (อ. muslin).

- มาลาเรีย น. ไข้จับสั่น.
- มิลลิกรัม* น. ชื่อมาตราซึ่งตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑,๐๐๐ ของ ๑ กรัม, อักษรย่อว่า มก. (อ. milligramme).
- มิลลิบาร์ (อตุ.) น. หน่วยวัดความกดอากาศ ๑ มิลลิบาร์มีค่าเท่ากับ ๑,๐๐๐ ภาชนะ
ต่อตารางเซนติเมตร หรือ ๑๐๐ นิวตันต่อตารางเมตร. (อ. millibar).
- มิลลิเมตร* น. ชื่อมาตราวัดตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑,๐๐๐ ของ ๑ เมตร,
อักษรย่อว่า มม. (อ. millimetre).
- มิลลิลิตร* น. ชื่อมาตราวัดตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑ ใน ๑,๐๐๐ ของ ๑ ลิตร,
อักษรย่อว่า มล. (อ. millilitre).
- มิสซา น. พิธีกรรมในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก เพื่อระลึกถึงพระเยซู
ที่ทรงสละเสี้ยวขณะรับประทานอาหารมื้อสุดท้าย โดยสัญญาว่า เมื่อ
ประกอบพิธีแบ่งขนมปังถึงที่พระองค์กระทำ พระองค์จะเสด็จมาประทับรวม
ด้วยทุกครั้ง. (อ. missa ; อ. mass).
- มีเทน น. สารประกอบอินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นแก๊ส ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไวไฟ
มีสูตร CH_4 มีปรากฏในที่ซึ่งมีสารอินทรีย์อยู่ทั้งเน่าเปื่อย ในบ่อน้ำมัน
ในแก๊สธรรมชาติ ใช้ประโยชน์เป็นแก๊สเชื้อเพลิง และใช้ในอุตสาหกรรม
สังเคราะห์โปรตีนเป็นต้น. (อ. methane).
- เมกะเฮิรตซ์ (ฟิสิกส์) น. หน่วยวัดความถี่ ใช้สัญลักษณ์ MHz ๑ เมกะเฮิรตซ์ มีค่าเท่ากับ
๑ ล้านเฮิรตซ์ หรือเท่ากับ ๑ ล้านไซเคิลต่อวินาที. (อ. megahertz).
- เมตร* [เมก] น. หน่วยวัดความยาวอย่างหนึ่งตามวิธีเมตริก กำหนดเทียบเท่ากับ
๑๐๐ เซนติเมตร หรือ ๒ ศอก. (อ. metre).

เมตริก

[เมตริก] น. ระบบการใช้หน่วยสำหรับวัดปริมาณต่าง ๆ โดยกำหนดให้กรัมเป็นหน่วยของมวลสาร ใช้เซนติเมตรเป็นหน่วยของระยะทาง และใช้วินาทีเป็นหน่วยของเวลา. (อ. metric).

เมตริกตัน *

น. ชื่อมาตราซึ่งตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม หรือ ๒๐ ตาน, อักษรย่อว่า ต. (อ. metric ton).

เมทิลแอลกอฮอล์

น. แอลกอฮอล์ชนิดหนึ่ง มีสูตร CH_3OH ลักษณะเป็นของเหลวใส ไม่มีสี มีชุกเกิด ๖๔.๖°ซ. จุดไฟติด เป็นพิษ เมื่อดื่มเข้าไปจะทำให้ตามองได้ ใช้ประโยชน์เป็นตัวทำละลาย เชื้อเพลิง และใช้สังเคราะห์สารเคมีบางอย่าง เช่น พอร์มาลดีไฮด์, เมทานอล ก็เรียก. (อ. methyl alcohol, methanol).

เมนเดลีเวียม

น. ธาตุลำดับที่ ๑๐๑ สัญลักษณ์ Md เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. mendeleevium).

เมนทอล

น. สารประกอบอินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีสูตร $\text{C}_{10}\text{H}_{20}\text{O}$ ลักษณะเป็นผลึกสีขาว หลอมละลายที่ ๔๒°ซ. มีกลิ่นหอมเย็น มีอยู่ในน้ำมันหอมระเหยที่ได้จากพืชบางชนิด เช่น น้ำมันมินต์ซึ่งสกัดจากใบมินต์ ใช้ประโยชน์ในทางยา ประคบเย็นและปรุงรส. (อ. menthol).

เมล*

น. ถูหนึ่งข้อที่ส่งทางไปรษณีย์; ของที่ส่งทางไปรษณีย์; ยานพาหนะประจำทาง เช่น รถเมล เรือเมล. (อ. mail).

แมกนีเซียม

น. ธาตุลำดับที่ ๑๒ สัญลักษณ์ Mg เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเงิน หลอมละลายที่ ๖๕๐°ซ. เมื่อถูกไฟขีดไฟในอากาศจะได้เปลวสีขาว สว่างจัด ใช้ประโยชน์ในการถ่ายรูป ทำระเบิดเพลิง นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือชนิดน้ำหนักเบา เป็นต้น. (อ. magnesium).

แมงกานีส

น. โลหะเจือชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยทองแดงร้อยละ ๘๓ แมงกานีสร้อยละ ๑๓ นิกเกิลร้อยละ ๔ ใช้ประโยชน์นำไปทำอุปกรณ์ไฟฟ้า.
(อ. manganin).

แมงกานีส

น. ธาตุลำดับที่ ๒๕ สัญลักษณ์ Mn เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเงิน แข็งแต่เปราะ หลอมละลายที่ ๑๒๔๕°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ. manganese).

โมโนแซ็กคาไรด์

น. สารประกอบคาร์โบไฮเดรตจำพวกน้ำตาล ส่วนมากเป็นพวกที่มีสูตรโมเลกุล $C_6H_{12}O_6$ (hexoses) หรือ $C_5H_{10}O_5$ (pentoses), โมโนแซ็กคาไรด์ กว้า. (อ. monosaccharide).

โมเมนต์

น. เรียกอาการที่วัตถุหมุนรอบจุดหนึ่งที่ตั้งอยู่กับที่ว่าเกิดโมเมนต์ขึ้นที่วัตถุนั้น, ทางวิทยาศาสตร์กำหนดว่า โมเมนต์ของแรงใดแรงหนึ่งรอบจุดใดจุดหนึ่งซึ่งตั้งอยู่กับที่ ก็คือผลคูณระหว่างแรงนั้นกับระยะทางที่ลากจากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวทิศของแรงนั้น. (อ. moment).

โมลิบดีนัม

น. ธาตุลำดับที่ ๔๒ สัญลักษณ์ Mo เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๒๖๑๐°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ และใช้ทำเหล็กกล้า. (อ. molybdenum).

โมเลกุล

น. ส่วนที่เล็กที่สุดของสารซึ่งสามารถดำรงอยู่ได้ตามลำพัง และทั้งยังคงรักษาสสมบัติต่าง ๆ ของสารนั้นไว้ได้ด้วย โมเลกุลประกอบด้วยอะตอมของธาตุ, เรียกอีกว่า อนุ. (อ. molecule).

โมเสก

น. เรียกเครื่องเคลือบดินเผาแผ่นเล็ก ๆ มีสีต่าง ๆ สำหรับปูพื้นหรือปูผนัง. (อ. mosaic).

- ไมกา น. แร่ประเภทซิลิเกต มีหลายชนิด ชนิดที่สำคัญที่สุดได้แก่ แร่มีสโคไวต์ มีสูตร $KAl_3Si_3O_{10}(OH)_2$ และแร่โฟลโกไฟต์ มีสูตร $KMg_3AlSi_3O_{10}(OH)_2$ ลักษณะผิวเป็นมันวาว ลอกออกได้เป็นแผ่นบางโปร่งแสง ทนความร้อนได้ดี ใช้ประโยชน์เป็นฉนวนความร้อน ทำอุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น, แร่สลับหิน ก็เรียก (อ. mica).
- ไมครอน [-จุรอน] น. หน่วยวัดความยาว ๑ ไมครอนมีค่าเท่ากับ ๑ ใน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ของ ๑ เมตร หรือเท่ากับ ๑๐,๐๐๐.อังสตรอม ใช้สัญลักษณ์ μm , ไมโครเมตร ก็เรียก. (อ. micron).
- ไมโครกรัม [-จิร-] น. หน่วยวัดน้ำหนัก ๑ ไมโครกรัมมีค่าเท่ากับ ๑ ใน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ของ ๑ กรัม ใช้สัญลักษณ์ μg . (อ. microgramme).
- ไมโครฟิล์ม [-จิรฟิม] น. ฟิล์มถ่ายรูปขนาดเล็กมาก ใช้สำหรับถ่ายบันทึกภาพของสิ่งต่าง ๆ ให้มีขนาดย่อส่วนลงมาก ๆ เพื่อสะดวกแก่การเก็บรักษาไว้ และสามารถนำมาฉายเป็นภาพมีขนาดขยายบนจอได้. (อ. microfilm).
- ไมโครโฟน [-จิร-] น. เครื่องที่ใช้สำหรับขยายเสียงให้ดังขึ้น, เครื่องที่ใช้สำหรับเปลี่ยนคลื่นเสียงให้เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เช่นในการส่งวิทยุ โทรศัพท์, มักเรียกกันสั้น ๆ ว่า ไมค์. (อ. microphone).
- ไมโครมิเตอร์ [-จิร-] น. เครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดระยะที่สั้นมาก และวัดมุมขนาดเล็กให้ได้อย่างละเอียด. (อ. micrometer).
- ไมโครเมตร [-จิร-] น. ไมครอน. (อ. micrometre).
- ไมโครลิตร [-จิร-] น. หน่วยวัดปริมาตร ๑ ไมโครลิตรมีค่าเท่ากับ ๑ ใน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ของ ๑ ลิตร. (อ. microlitre).

- ไมโครเวฟ [-โวร-] น. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความยาวช่วงคลื่นสั้นมาก ระหว่าง ๓๐ เซนติเมตร กับ ๑ มิลลิเมตร. (อ. microwave).
- ไมล์* น. ชื่อมาตราวัดของอังกฤษ มีกำหนด ๑ ไมล์ เท่ากับ ๕๐ เส้น หรือ ๑.๖๐๙ กิโลเมตร. (อ. mile).
- ยิปซัม น. แร่ชนิดหนึ่ง ชื่อไฮเดรตแคลเซียมซัลเฟต (hydrated calcium sulphate) มีสูตร $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ เมื่อนำมาเผาให้ร้อนถึง ๑๒๐° - ๑๓๐° ซ. จะได้ผงสีขาว เรียกว่า ปูนปลาสเตอร์, ดินฟองเตาทุ หรือ เกลือจืด ก็เรียก. (อ. gypsum).
- ยิปซี น. ชนเผ่าเร่ร่อน เชื้อสายคอเคซอยด์ ผิวคล้ำ ได้มาอาศัยอยู่ในดินเค็ม เข้าไปเร่ร่อนในยุโรปประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๒๐ ดำรงชีพด้วยการเล่นดนตรี คำมา ทำนายโชคชะตา เป็นต้น. (อ. gypsy, gipsy).
- ยีน น. ผ้าฝ้ายเนื้อหนาหยาบ มักย้อมสีเข้ม. (อ. jean).
- ยีราฟ น. ชื่อสัตว์สี่เท้าชนิดหนึ่ง (*Giraffa camelopardalis*) ในวงศ์ Giraffidae คอและขายาว มีเขาสั้น ๆ ๒ เขา ตัวสีเหลือง มีลายเป็นดวงสีน้ำตาล.
- ยูริก น. กรดอินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีสูตร $\text{C}_5\text{H}_4\text{N}_4\text{O}_3$ ลักษณะเป็นของแข็ง ไม่มีสี ละลายน้ำได้เล็กน้อย มีปรากฏอยู่เป็นจำนวนมากในปัสสาวะและในโลหิต ผู้ที่ป่วยเป็นโรคเกาต์ คือมีอาการบวมปวดบริเวณข้อกระดูก จะปรากฏมีเกลือโซเดียมและโพแทสเซียมของกรดยูริกเกาะอยู่ที่ข้อกระดูกนั้น ๆ เรียกว่า กรดยูริก.
- ยูเรนัส น. ชื่อดาวเคราะห์ดวงหนึ่ง อยู่ห่างจากดวงอาทิตย์ประมาณ ๒,๘๗๐ ล้าน กิโลเมตร และมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๔๗,๑๐๐ กิโลเมตร, ความถ่วงก็เรียก. (อ. uranus).

ยูเรเนียม

น. ธาตุลำดับที่ ๙๒ สัญลักษณ์ U เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว เนื้อแข็ง หลอมละลายที่ ๑๑๓๒°ซ. เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่มีปรากฏในธรรมชาติ ใช้ประโยชน์เป็นเชื้อเพลิงนิวเคลียร์.
(อ.uranium).

ยูโรเพียม

น. ธาตุลำดับที่ ๖๓ สัญลักษณ์ Eu เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเทา เนื้ออ่อนมาก หลอมละลายที่ ๘๒๖°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปสกัดลิแกนด์เพื่อควบคุมปฏิกิริยานิวเคลียร์ ใช้ประกอบเป็นตัวเรืองแสงในเครื่องรับโทรทัศน์สีเป็นต้น. (อ. europium).

เยอรมัน*

น. ชื่อประเทศและชนชาติหนึ่งอยู่ในทวีปยุโรป.

แย็บ

ก. ชกออกไปตรง ๆ และชักหมัดกลับโดยเร็ว; (ปาก) โดยปริยายหมายความว่า ลองเชิง, หยั่งดูท่าที่. (อ. jab).

แยม

น. อาหารมีรสหวาน ทำโดยการเคี่ยวผลไม้กับน้ำตาลจนข้น มักใช้ทาขนมปัง. (อ. jam).

รักบี้

น. ชื่อกีฬาอย่างหนึ่งคล้ายฟุตบอล แต่ใช้มือจับได้ด้วย มีผู้เล่นฝ่ายละ ๑๕ คน ใช้ลูกบอลมีลักษณะกลมรี, เรียกเต็มว่า รักบี้ฟุตบอล. (อ. rugby, rugby football).

รัทเทอร์ฟอร์ดเนียม

น. ธาตุลำดับที่ ๑๐๔ สัญลักษณ์ Rf เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ ในสหภาพโซเวียตเรียกชื่อธาตุนี้ว่า เคอร์ซาโทเวียม (Kurchatovium) และใช้สัญลักษณ์ Ku. (อ. rutherfordium).

- รัมมี่ น. การเล่นไพ่อย่างหนึ่ง ใช้ไพ่ปอก ผู้เล่นต้องพยายามผสมไพ่ในมือเป็นชุด ๆ ชุดละ ๓ ใบขึ้นไป แต่ละชุดจะจัดเรียงแบบคงหรือตามหมายเลขก็ได้ ผู้จัดชุดได้หมดทั้งมือก่อนเป็นผู้ชนะในรอบนั้น. (อ. rummy).
- ริบบิ้น น. แถบแพรไหม หรือ ไนลอน เป็นต้น มีสีต่าง ๆ ใช้สำหรับผูกหรือประดับสิ่งต่าง ๆ มีหลายขนาด. (อ. ribbon).
- รีดักชัน (เคมี) น. ปฏิกริยาเคมีที่ทำให้สารได้รับธาตุไฮโดรเจนมารวมตัวด้วย, ปฏิกริยาเคมีที่ทำให้สารสูญเสียธาตุออกซิเจนไป, ปฏิกริยาเคมีที่ทำให้อะตอมของธาตุได้รับอิเล็กตรอนเพิ่มขึ้น. (อ. reduction).
- รีเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๗๕ สัญลักษณ์ Re เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเทา หลอมละลายที่ ๓๑๘๐°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ ใช้ทำอุปกรณ์ไฟฟ้า ใช้เป็นองค์ประกอบของโลหะทนไฟในจรวด. (อ. rhenium).
- รีม น. หน่วยนับจำนวนแผ่นกระดาษ กำหนดว่า กระดาษ ๕๐๖ แผ่น เป็น ๑ รีม แต่โดยทั่ว ๆ ไปถือว่า กระดาษ ๔๘๐ หรือ ๕๐๐ แผ่น เป็น ๑ รีม. (อ. ream).
- รูทีเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๔๔ สัญลักษณ์ Ru เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเงิน เปราะ หลอมละลายที่ ๒๓๑๐°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ. ruthenium).
- รูบิเดียม น. ธาตุลำดับที่ ๓๗ สัญลักษณ์ Rb เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง ขนอ่อน สีขาว ไวต่อปฏิกิริยาเคมีอย่างยิ่ง หลอมละลายที่ ๓๘.๕°ซ. (อ. rubidium).
- รูเล็ตต์ น. ชื่อการพนันชนิดหนึ่ง เจ้ามือใช้ลูกจากกลิ้งใส่ในวงล้อที่หมุนอย่างเร็ว วงล้อนั้นแบ่งเป็นช่อง ๆ สีแดงสลับดำ มีเลขกำกับทุกช่อง ผู้เล่นจะต้องแทงว่าลูกกลิ้งนั้นจะตกที่ช่องใด โดยจะแทงแต่ละหมายเลขหรือจะแทงเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มเลขคู่-คี่ กลุ่มเลข สูง-ต่ำ หรือจะแทงสีก็ได้. (อ. roulette).

- เรดอน น. ธาตุลำดับที่ ๘๖ สัญลักษณ์ Rn เป็นแก๊สที่มีมันตรังสีที่มีปรากฏในธรรมชาติ ลักษณะเป็นแก๊สเฉื่อย. (อ. radon).
- เรดาร์ น. ระบบการใช้ไมโครเวฟเพื่อหาคำแหน่งที่อยู่แสดงเอกลักษณ์ หรือนำทิศทางของวัตถุที่เคลื่อนที่ เช่น เรือ อากาศยาน ดาวเทียม จรวด. (อ. radar).
- เรเดียม น. ธาตุลำดับที่ ๘๘ สัญลักษณ์ Ra เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่มีปรากฏในธรรมชาติ เป็นโลหะที่หายากมาก หลอมละลายที่ ๗๐๐° ซ. ใช้ประโยชน์ในทางแพทย์สำหรับรักษาโรคมะเร็ง. (อ. radium).
- แร็กเกต * น. ไม่สำหรับตีเทนนิสหรือแบดมินตัน. (อ. racket).
- โรเดียม น. ธาตุลำดับที่ ๔๕ สัญลักษณ์ Rh เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเงิน หลอมละลายที่ ๑๙๖๖° ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ. rhodium).
- โรมัน * น. ชื่อชนชาวยุโรปครั้งโบราณพวกหนึ่ง. ว. เนื่องจากชื่อนั้น เช่น อักษรโรมัน. (อ. Roman).
- โรมันคาทอลิก * น. ชื่อนิกายหนึ่งในศาสนาคริสต์ เป็นนิกายใหญ่ มีสันตะปาปาเป็นประมุข นักบวชในนิกายนี้ เรียกว่า บาทหลวง. (อ. Roman Catholic).
- โรเมอร์ น. ชื่อองศาที่ใช้วัดอุณหภูมิ เรียกว่า องศาโรเมอร์ กำหนดเป็นมาตรฐานว่า จุดเยือกแข็งของน้ำบริสุทธิ์เป็น ๐ องศา และจุดเดือดของน้ำบริสุทธิ์เป็น ๘๐ องศา. (อ. Réaumur).
- ไรย์ น. ชื่อธัญพืชชนิดหนึ่ง (Secale cereale) ในวงศ์ Gramineae ที่มีลักษณะคล้ายข้าวสาลี ใช้ทำอาหารและเลี้ยงสัตว์. (อ. rye).

ล็อกเกต

น. จี้ทำเป็นรูปตลับเล็ก ๆ หรือกรอบรูป. (อ. locket).

ล็อกการิทึม

(คณิต) น. ล็อกการิทึมของจำนวนใดจำนวนหนึ่งบนฐานที่กำหนดให้ คือ จำนวนที่บ่งแสดงกำลังของฐาน ซึ่งเมื่อฐานยกกำลังด้วยจำนวนนั้นแล้วย่อมมีค่าเท่ากับจำนวนที่กำหนดนั้น เช่น ล็อกการิทึมของ ๔๙ บนฐาน ๗ คือ ๒ (เขียนเป็นสัญลักษณ์ว่า $\log_7 49 = 2$) ซึ่งหมายความว่า $7^2 = 49$. (อ. logarithm).

ลองจิจูด

น. เส้นรอยตัดระหว่างผิวโลกกับพื้นราบที่ผ่านแกนขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้ รอยตัดนี้จะเป็นวงกลมที่ตั้งฉากกับเส้นศูนย์สูตร ค่าลองจิจูดนับออกจากเมริเดียนแรกไปทางตะวันออกหรือตะวันตก โดยวัดไปตามเส้นศูนย์สูตร เป็นมุมที่ศูนย์กลางโลก, เรียกชื่อว่า เส้นแวง. (อ. Longitudo).

ลอว์เรนเซียม

น. ธาตุเคมีที่ ๑๐๓ สัญลักษณ์ Lr (ใช้ Lw ก็มี) เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. Lawrencium).

ละติจูด

น. เส้นรอยตัดระหว่างผิวโลกกับพื้นราบที่ตั้งฉากกับแกนขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้ รอยตัดนี้จะเป็นวงกลมที่ขนานกับเส้นศูนย์สูตร ค่าของละติจูดนับออกจากเส้นศูนย์สูตรไปทางขั้วโลกเหนือหรือขั้วโลกใต้ โดยวัดไปตามเส้นเมริเดียน เป็นมุมที่ศูนย์กลางของโลก, เรียกชื่อว่า เส้นรุ้ง. (อ. latitude).

ลิกไนต์

น. ถ่านหินชนิดหนึ่ง สีนํ้าตาลเข้มหรือสีน้ำตาลแกมดำ มีปริมาณสารไฮโดรคาร์บอนสูงกว่าถ่านหินธรรมดา ใช้เป็นเชื้อเพลิงได้ แต่ให้ปริมาณความร้อนต่ำกว่าถ่านหินธรรมดา. (อ. lignite).

- ลิตมัส น. สารประกอบอินทรีย์ชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นผงสีม่วง ละลายน้ำได้ สารละลายลิตมัสให้สีแดงเมื่อถูกกรด แต่ให้สีน้ำเงินเมื่อถูกด่าง ใช้ประโยชน์ในเคมีวิเคราะห์ และใช้ทดสอบสภาพกรดหรือด่างของดิน. (อ. litmus).
- ลิตร* น. ชื่อหน่วยมาตราตวงตามวิธีเมตริก เท่ากับ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร เทียบกับอัตราวิธีประเพณีเท่ากับ ๑ ทะนานหลวง. (อ. litre).
- ลิเทียม น. ธาตุลำดับที่ ๓ สัญลักษณ์ Li เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีเงิน เบาที่สุดในบรรดาธาตุโลหะที่เป็นของแข็ง หลอมละลายที่ ๑๘๐.๕°ซ. (อ. lithium).
- ลินสีด น. ชื่อเมล็ดของต้นแฟลกซ์ มีลักษณะแบนรูปไข่ ยาวประมาณ ๓ - ๔ มิลลิเมตร สีน้ำตาล เรียบเป็นมัน. (อ. linseed); เรียกว่ามันที่สกัดจากเมล็ดของต้นแฟลกซ์ว่า น้ำมันลินสีด มีลักษณะข้น เหนียว เมื่อถูกอากาศจะแข็งตัว ใช้ประโยชน์ในการผสมสี หมึกพิมพ์ น้ำมันชักเงา เป็นต้น.
- ลินิน* น. ผ้าทอด้วยใยป่านชนิดหนึ่งที่มาจากต้นแฟลกซ์. (อ. linen).
- ลิปสติก น. เครื่องสำอางชนิดหนึ่งสำหรับทาริมฝีปากให้เป็นสีต่าง ๆ มักเป็นสีแดงหรือชมพู โดยมากทำเป็นแท่งเล็ก ๆ. (อ. lipstick).
- ลิฟต์ น. หองเล็ก ๆ แขนงอยู่กับลวดสะลิง เคลื่อนที่ด้วยพลังไฟฟ้า สำหรับนำคนหรือของขึ้นลงในอาคารสูง ๆ. (อ. lift).
- ลูทีเชียม น. ธาตุลำดับที่ ๗๑ สัญลักษณ์ Lu เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งเหนียว หลอมละลายที่ ๑๖๕๒°ซ. (อ. lutetium).

เลเซอร์ (laser) น. เครื่องซึ่งแปลงลำแสงที่ผ่านเข้าไป ให้ออกมาเป็นลำแสงสีเดียว ที่อัตราความถี่มีขนาดลำแสงแคบอย่างยิ่ง และมีความเข้มสูงมาก, เรียกลำแสงที่ได้ออกมาลักษณะเช่นนี้ว่า ลำแสงเลเซอร์. (อ. laser).

เลนส์ น. แก้วตา; วัตถุโปร่งใสซึ่งมีพื้นหน้าเป็นผิวเรียบหรือเว้า โดยทั่วไปมักทำด้วยแก้ว มีสมบัติหักลำแสงที่ผ่านเข้าไปให้ลู่เข้าหรือถ่างออกได้. (อ. lens).

เลวูโลส น. ฟรักโทส. (อ. laevulose).

แล็กโทส น. น้ำตาลชนิดหนึ่งประเภทไกลโคคาไรด์ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๒๐๓°ซ. องค์ประกอบเป็นโมเลกุลของกลูโคสเชื่อมกับโมเลกุลของกาแล็กโทส มีปรากฏในน้ำนมของคนและสัตว์ทุกชนิด มีรสหวานน้อยกว่าน้ำตาลทราย. (อ. lactose).

แลนทานัม น. ธาตุลำดับที่ ๕๘ สัญลักษณ์ La เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๙๒๐°ซ. (อ. lanthanum).

วอลเลย์บอล น. กีฬาอย่างหนึ่ง แบ่งผู้เล่นเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายละ ๖ คน แต่ละฝ่ายกองไว้มือคี่หรือคบลูกบอลข้ามตาข่ายโต้กันไปมา. (อ. volley ball).

วัคซีน น. ผลิตภัณฑ์ประกอบด้วยเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรียที่ถูกฆ่าหรือทำให้มีฤทธิ์อ่อนแรงจนไม่เป็นอันตราย ฉีดหรือรับประทานเข้าสู่ร่างกายเพื่อกระตุ้นให้เกิดภูมิคุ้มกันโรคซึ่งเกิดจากเชื้อนั้น ๆ.

วัตต์ น. หน่วยวัดกำลัง ๑ วัตต์ มีค่าเท่ากับ ๑ จูลต่อวินาที หรือ ๑๐^๗ เออร์กต่อวินาที, ๙๔๕.๗ วัตต์ มีค่าเท่ากับ ๑ กำลังม้า. (อ. watt).

วาเนเดียม น. ธาตุลำดับที่ ๒๓ สัญลักษณ์ V เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีขาว หลอมละลายที่ ๑๙๐๐°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ. vanadium).

- วาล์ว น. อุปกรณ์ชนิดหนึ่งในเครื่องยนต์ชนิดเผาไหม้ภายใน ทำหน้าที่เป็นลิ้น
ปิดเปิดเป็นจังหวะ ชุดหนึ่งเรียกว่า ลิ้นไอดี สำหรับให้อากาศหรืออากาศ
ผสมน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าสู่ห้องเผาไหม้ อีกชุดหนึ่งเรียกว่า ลิ้นไอเสีย
สำหรับให้แก๊สต่าง ๆ ที่เกิดจากการเผาไหม้ออกจากห้องเผาไหม้ไปสู่
ท่อไอเสีย, ลิ้น ก็เรียก. (อ. valve).
- วิตามิน น. กลุ่มสารอินทรีย์ซึ่งเป็นสารอาหารจำเป็นที่ร่างกายต้องการแต่เพียง
จำนวนน้อย ๆ และจะขาดไม่ได้ หากขาดจะทำให้ก่อวัฏวะในร่างกายทำงาน
ผิดปกติและเกิดโรคได้ สารกลุ่มนี้มีส่วนช่วยในการเจริญเติบโตของร่าง
กาย บำรุงผิวพรรณ เหนืออีก ผสม ตา และช่วยต้านทานโรค แบ่งเป็น
๒ พวกใหญ่ คือ พวกที่ละลายได้ในไขมัน เช่น วิตามินเอ วิตามินดี และ
พวกที่ละลายได้ในน้ำ เช่น วิตามินบี วิตามินซี, ไข่ขาว วิตามิน หรือ
ไวตามิน ก็มี. (อ. vitamin).
- วิสกี้ น. ชื่อสุราชนิดหนึ่งกลั่นจากเมล็ดธัญพืชบางชนิด. (อ. whisky).
- วูลแฟรม น. ทังสเทน. (อ. wolfram).
- เวเลนซี (เคมี) น. จำนวนเวเลนซีอิเล็กทรอนิกส์ที่เคลื่อนย้ายออกจากอะตอมของ
ธาตุหนึ่งเข้าสู่อะตอมอื่น หรือที่ใช้รวมกับอะตอมอื่น. (อ. valency).
- แวนดา น. ชื่อกล้วยไม้สกุลหนึ่ง (Vanda sp.) ในวงศ์ Orchidaceae
แบ่งเป็น ๒ พันธุ์ คือ พันธุ์ใบแบน (Vanda coelurea) เช่น เอื้องฟ้ามยุ
และพันธุ์ใบกลม (Vanda teres) เช่น เอื้องโมก.
- ไวโอลิน น. เครื่องดนตรีจำพวกซอฝรั่งอย่างเล็ก มี ๔ สาย และมีคันชักสำหรับสี.
(อ. violin).

สกี

น. แผ่นไม้แคบ ๆ ปรกติยาว ๑.๒-๒.๔ เมตร มีที่สำหรับสวมเท้าผู้เล่นใช้ในการเล่นสกี; ก็พออย่างหนึ่ง ผู้เล่นยืนบนแผ่นสกี แล้วปล่อยตัวให้ลื่นไถลลงไปตามเนินเขาที่มีหิมะปกคลุม และมีไม้คู่หนึ่งสำหรับยันหรือดอเวลาเล่น. (อ. ski).

สเกต

น. ที่สวมเท้าทำด้วยโลหะ มีล้อเล็ก ๆ สำหรับสวมเวลาเล่นสเกต; การเล่นอย่างหนึ่ง ผู้เล่นสวมสเกตวิ่งไปมาบนพื้นเรียบ ๆ. (อ. roller skate).

สแกนเดียม

น. ธาตุลำดับที่ ๒๑ สัญลักษณ์ Sc เป็นโลหะที่หายาก ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๑๕๓๕° ซ. (อ. scandium).

สตรอนเชียม

[สตรอน-] น. ธาตุลำดับที่ ๓๘ สัญลักษณ์ Sr เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง เนื้ออ่อน สีเหลืองอ่อน ไวต่อปฏิกิริยาเคมี หลอมละลายที่ ๙๕๒° ซ. (อ. strontium).

สตริกนิน

[สตริก-] น. สารประกอบอินทรีย์ประเภทแอลคาลอยด์ มีสูตร $C_{12}H_{22}N_2O_2$ ลักษณะเป็นผลึกหรือผงสีขาว ละลายได้เล็กน้อยในน้ำ หลอมละลายที่ ๒๖๔° - ๒๙๐° ซ. เป็นพิษอย่างแรง. (อ. strychnine).

สตัฟฟ์

[สละ-] น. การนำวัสดุบางอย่างมาบรรจุในโครงหนึ่งสัตว์ซึ่งผ่านกรรมวิธีทางเคมีสำหรับรักษาไม่ให้เน่าเปื่อย แล้วตกแต่งให้ดูเหมือนสัตว์จริง. (อ. stuff).

สตู**

[สละ-] น. อาหารชนิดหนึ่งที่ต้มเคี่ยวให้เนื้อเปื่อย. (อ. stew).

สปริง *

[สปริง] น. สิ่งที่ยืดและหดหรือคืนตัวได้. (อ. spring).

สปาเกตตี

น. ชื่ออาหารอิตาเลียนชนิดหนึ่ง ทำจากแป้งสาลี เป็นเส้นกลม ๆ คล้ายเส้นขนมจีน แต่ไม่กลวงอย่างมะกะโรนี. (อ. spaghetti).

- สเปกตรัม (ฟิสิกส์) น. ผลที่ได้จากการที่การแผ่รังสีของแม่เหล็กไฟฟ้าถูกแยกออกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ตามขนาดของช่วงคลื่นหรือความถี่ขององค์ประกอบนั้น ๆ. (อ. spectrum).
- สเปกโทรสโคป น. เครื่องมือที่ใช้ศึกษาการวิเคราะห์สเปกตรัม. (อ. spectroscope).
- สไปริลล์ น. แบคทีเรียที่มีรูปร่างเป็นเส้นหรือท่อนที่งอไปงามาหรือบิดเป็นเกลียว. (อ. spirillum).
- สลุต* (สะหลุต) ก. คำนับ เช่น ยิงสลุต. (อ. salute).
- สloop* (สะหลูป) น. เรือใบเดินทะเลชนิดหนึ่งแบบชาวตะวันตก. (อ. sloop).
- สแลง น. ถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้เข้าใจกันเฉพาะกลุ่มหรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้องตามหลักภาษา. (อ. slang).
- สวิตช์ (สะวิก) น. อุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่ง ใช้สำหรับปิดเปิดหรือเปลี่ยนวงจรไฟฟ้า, เครื่องปิดเปิดวงจรไฟฟ้า. (อ. switch).
- เสิร์จ น. ชื่อผ้าเนื้อลายสองชนิดหนึ่ง มักทำด้วยขนแกะ. (อ. serge).
- เสิร์ฟ ก. ยกอาหารมาให้ผู้รับประทานที่โต๊ะอาหาร; (กีฬา) เริ่มตีลูกส่งให้ฝ่ายตรงข้าม. (อ. serve).
- แสตมป์* (สะแกม) น. กวงตราที่ใช้ปิดเป็นค่าธรรมเนียมที่ต้องเสียสำหรับจดหมายหรือไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งทางไปรษณีย์, ตราไปรษณีย์การก็เรียก. (อ. stamp).
- พวง * น. พวงมาลาที่ประภีษฐานสำหรับใช้สักการะศ. (อ. wreath).

- โหวต (โหวต)(ปาก) ก. ออกเสียงลงคะแนน. (อ. vote).
- อเมริกัน* น. ชื่อชาวประเทศสหรัฐอเมริกา.
- ออกซิเจน น. ธาตุลำดับที่ ๘ สัญลักษณ์ O เป็นแก๊ส มีป็นอยู่ในอากาศประมาณร้อยละ ๒๐ โดยปริมาตร ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส ไม่ติดไฟ แต่ช่วยให้ไฟติด มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการหายใจและการเผาไหม้เป็นต้น ใช้ร่วมกับแก๊ส อะเซทิลีนเพื่อเชื่อมหรือตัดโลหะ ในทางแพทย์ใช้ช่วยการหายใจของคนไข้. (อ. oxygen).
- ออกซิเดชัน น. ปฏิกริยาเคมีที่ทำให้สารได้รับธาตุออกซิเจนมารวมตัวด้วย หรือทำให้ สารสูญเสียธาตุไฮโดรเจนไป, ปฏิกริยาเคมีที่ทำให้อะตอมของธาตุสูญเสีย อิเล็กตรอนไป. (อ. oxidation).
- ออกไซด์ น. สารประกอบที่มีองค์ประกอบเป็นธาตุออกซิเจนกับธาตุอื่น. (อ. oxide).
- ออนซ์ น. หน่วยวัดน้ำหนัก ๑ ออนซ์ มีค่าเท่ากับ $\frac{9}{16}$ ปอนด์ หรือ ๒๘.๓๔๖๕ กรัม. (อ. ounce).
- ออฟฟิศ* (เล็ก) น. สำนักงาน, ที่ทำการ, (อ. office).
- ออสเมียม น. ธาตุลำดับที่ ๗๖ สัญลักษณ์ Os เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๓๐๐๐ °ซ. เนื้อแข็งมาก ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่น ให้เป็นโลหะเจือ. (อ. osmium).
- อะเซทิลีน น. สารประกอบอินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีสูตร C_2H_2 ลักษณะเป็นแก๊สไม่มีสี เป็นพิษ จุกไฟติด ใช้ประโยชน์ได้มากมาย เช่นนำไปจุกกับแก๊สออกซิเจนได้เปลวไฟ ออกซิอะเซทิลีนมีรอนจักจนใช้เชื่อมและตัดโลหะได้ ใช้เป็นสารตั้งต้นเพื่อ สังเคราะห์สารอินทรีย์มากมาย. (อ. acetylene).

อะดรีนาลิน

น. ฮอร์โมนชนิดหนึ่งซึ่งต่อมหมวกไตผลิตขึ้น มีสมบัติกระตุ้นหัวใจ และทำให้หลอดเลือดหดเกร็งทั่วตัว. (อ. adrenalin).

อะตอม

น. ส่วนที่เล็กที่สุดของธาตุซึ่งเข้าทำปฏิกิริยาเคมีได้ อะตอมประกอบด้วยอนุภาคมูลฐานที่สำคัญ คือ นิวเคลียสเป็นแกนกลางและมีอิเล็กตรอนเคลื่อนที่อยู่โดยรอบ, เคิมเรียกว่า ปริมาณ. (อ. atom).

อะมีบา

น. สัตว์เซลล์เดียวชนิดหนึ่ง ขนาดเล็กมาก มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น มีรูปร่างไม่แน่นอน ขยายพันธุ์ได้โดยการแบ่งตัวเอง. (อ. amoeba).

อะเมริเซียม

น. ธาตุลำดับที่ ๙๕ สัญลักษณ์ Am เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. americium).

อะลูมิเนียม

น. ธาตุลำดับที่ ๑๓ สัญลักษณ์ Al เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาวกัลยาเงิน หลอมละลายที่ ๖๖๐°ซ, ใช้ประโยชน์ได้มากมาย เช่น นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะแข็ง ใช้ทำเครื่องครัว.

อังสตรอม

น. หน่วยที่ใช้วัดระยะสั้นมาก ๆ ๑ อังสตรอม มีค่าเท่ากับ 10^{-10} เมตร ใช้สัญลักษณ์ ว่า Å. (อ. angstrom).

อัลตราไวโอเลต

น. รังสีแม่เหล็กไฟฟ้าซึ่งมีย่านของการแผ่รังสีที่มีช่วงคลื่นประมาณระหว่าง 4×10^{-7} เมตร กับ 5×10^{-8} เมตร แสงแดดมีรังสีอัลตราไวโอเลต ซึ่งจะมีปฏิกิริยาต่อสาร ๗-ดีไฮโดรคอเลสเตอรอล (7 dehydrocholesterol) ในผิวหนังมนุษย์ ให้กลายเป็นวิตามินดี, รังสีเหนือม่วง ก็เรียก. (อ. ultraviolet).

อาร์กอน

น. ธาตุลำดับที่ ๑๘ สัญลักษณ์ Ar เป็นแก๊สเฉื่อย มีปรากฏอยู่ในอากาศประมาณร้อยละ ๐.๙๔ โดยปริมาตร ใช้ประโยชน์นำไปบรรจุในหลอดไฟฟ้าและหลอดเรืองแสง. (อ. argon).

อาร์ต น. กระดาษมัน หนา เนื้อดี เรียกว่า กระดาษอาร์ต. (อ. art paper).

อาร์ม ** [อาม] น. เครื่องหมายรูปอย่างโล่. (อ. arm).

อิตเทรียม [อิกเทรียม] น. ธาตุลำดับที่ ๓๙ สัญลักษณ์ Y เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเทาเข้ม หลอมละลายที่ ๑๕๐๐°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือใช้ในเทคโนโลยีนิวเคลียร์. (อ. yttrium).

อิตเทอร์เบียม น. ธาตุลำดับที่ ๗๐ สัญลักษณ์ Yb เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งเป็นเงาวาว หลอมละลายที่ ๘๒๔°ซ. (อ. ytterbium).

อินซูลิน น. ฮอร์โมนประเภทโปรตีนชนิดหนึ่ง ซึ่งหอยอมเซลล์แดงเกอร์ฮานส์ (islets of Langerhans) ในตับอ่อนผลิตขึ้น มีสมบัติควบคุมการเผาผลาญน้ำตาลในร่างกาย ในทางแพทย์ใช้เป็นสารลดระดับน้ำตาลในโลหิตของผู้ป่วยโรคเบาหวาน. (อ. insulin).

อินเกีย * น. ชื่อประเทศและชนชาติหนึ่ง อยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศพม่า.

อินเดียม น. ธาตุลำดับที่ ๔๙ สัญลักษณ์ In เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง เนื้ออ่อน สีขาวเงิน หลอมละลายที่ ๑๕๖.๒°ซ. ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ทำอุปกรณ์เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือที่ใช้ในงานทันตกรรม ชุบฉาบผิวเหล็กซึ่งเคลือบด้วยเงินแล้ว. (อ. indium).

อินฟราเรด [-ฟรา-] น. รังสีแม่เหล็กไฟฟ้าซึ่งมีอำนาจของการแผ่รังสีที่มีช่วงคลื่นประมาณระหว่าง ๗.๕×10^{-๗} เมตร กับ ๑ มิลลิเมตร, รังสีความร้อน ก็เรียก. (อ. infrared).

อิมัลชัน น. สารผสมที่ประกอบด้วยของเหลวต่างชนิดกันตั้งแต่ ๒ ชนิดขึ้นไป ผสมกันอยู่ในลักษณะซึ่งของเหลวชนิดหนึ่งเป็นอยุ่อย่างน้อยอยู่ในสภาพเป็นเม็ดเล็ก ๆ ลอยแผ่กระจายทั่วโดยสม่ำเสมอ. (อ. emulsion).

อิริเดียม

น. ธาตุลำดับที่ ๗๗ สัญลักษณ์ Ir เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาวคล้ายเงิน เนื้อแข็งมาก เป็นธาตุที่หนักที่สุดเท่าที่รู้จักกัน หลอมละลายที่ ๒๔๕๔°ซ. เป็นโลหะที่ทนทานต่อการสึกกร่อนที่สุด ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับโลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ. iridium).

อิเล็กตรอน

(-อิเล็กตรอน) น. อนุภาคมูลฐานชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของอะตอมของธาตุทุกชนิด อนุภาคนี้มีประจุไฟฟ้าลบ มีมวล 9.1089×10^{-31} กิโลกรัม. (อ. electron).

อิเล็กทรอนิกส์

(-ฮูรจ-) น. วิทยาศาสตร์กายภาพแขนงหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการศึกษาวงจรไฟฟ้าที่ใช้สารกึ่งตัวนำและอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งควบคุมการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนได้. (อ. electronics).

อิเล็กโทน

น. เครื่องดนตรีไฟฟ้าชนิดหนึ่ง สามารถทำเสียงเครื่องดนตรีหลายชนิดได้ในเวลาเดียวกัน. (อ. electone).

อีเทอร์

น. สารประกอบอินทรีย์ประเภทหนึ่ง มีสูตรทั่วไปเป็น R-O-R โดยทั่วไปมักหมายถึง ไดเอทิลอีเทอร์ ซึ่งมีสูตร $C_2H_5-O-C_2H_5$ ลักษณะเป็นของเหลวใส ไม่มีสี มีจุดเดือด ๓๔.๖°ซ. ไวไฟมาก ใช้ประโยชน์เป็นยาคนสลบ เป็นตัวทำละลาย และใช้นำไปเตรียมสารเคมีอื่น. (อ. ether).

อีมู

น. ชื่อนกขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง (Dromaeus novaehollandiae) ในวงศ์ Dromaeidae สูงประมาณ ๕ ฟุต ขนสีเทาตอนปลายสีดำ มีปีกแคบบินไม่ไค พบในออสเตรเลียตะวันออก.

อริงอุ้ง

น. ชื่อดิงขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง (Simia satyrus) ในวงศ์ Simiidae สูงประมาณ ๔๒ ฟุต ขนสีน้ำตาลอ่อน หูเล็ก แขนยาวถึงตาตุ่ม พบในเกาะบอร์เนียวและสุมาตรา.

เอกซเรย์

น. รังสีแม่เหล็กไฟฟ้าซึ่งมีอำนาจของการแผ่รังสีที่มีช่วงคลื่นอยู่ระหว่าง
ประมาณ 5×10^{-8} เมตร ถึง 6×10^{-2} เมตร ใช้ประโยชน์ในทาง
แพทย์ ทางวิศวกรรม เป็นต้น, รังสีเรินต์เกน ก็เรียก; เรียกการถ่ายภาพ
หรือฉายภาพในโดยใช้เอกซเรย์ว่า การถ่ายภาพเอกซเรย์, เรียก
การรักษาโรคกระดูกและโรคผิวหนังบางประเภท โดยใช้เอกซเรย์ที่มี
ช่วงคลื่นสั้นกว่าที่ฉายภาพว่า การฉายเอกซเรย์ หรือ การฉายแสง.
(อ.X-rays).

เอเคอร์

น. หน่วยวัดพื้นที่ ๑ เอเคอร์ เท่ากับ ๔,๘๔๐ ตารางหลา หรือ ประมาณ
๔,๐๐๐ ตารางเมตร หรือ ประมาณ ๒ ไร่ครึ่ง. (อ.acre).

เอทิลแอลกอฮอล์

น. แอลกอฮอล์ชนิดหนึ่ง มีสูตร C_2H_5OH ลักษณะเป็นของเหลว ใสไม่มีสี
มีจุดเดือด ๗๘.๕°ซ. จุดไฟติด ถ้าเข้าไปได้ทำให้เกิดอาการมึนเมา เป็น
องค์ประกอบสำคัญของสุราเมรัยทุกประเภท ใช้ประโยชน์เป็นตัวทำละลาย
เป็นเชื้อเพลิงและใช้สังเคราะห์สารเคมีอื่นได้มากมาย. (อ.ethyl alcohol).

เอนไซม์

น. สารอินทรีย์ที่มีโครงสร้างซับซ้อนประเภทโปรตีน มีปรากฏอยู่ในเซลล์
ที่มีชีวิตของพืชและสัตว์ ทำหน้าที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาเคมีของกรรมวิธีต่าง ๆ
ทางชีววิทยา เช่น การย่อยอาหาร การหมัก. (อ.enzyme).

เอ็มบริโอ

[-บุรี-] น. ตัวอ่อนของสัตว์หรือคนอ่อนของพืชที่ยังไม่เจริญเติบโตจนถึง
ขั้นที่มีอวัยวะครบบริบูรณ์. (อ.embryo).

เออร์เบียม

น. ธาตุลantanide ที่ ๖๘ สัญลักษณ์ Er เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งเป็น
เงาวาว เนื้ออ่อน หลอมละลายที่ ๑๔๙๙°ซ. ใช้ประโยชน์นำไปผสมกับ
โลหะอื่นให้เป็นโลหะเจือ. (อ.erbium).

แอกทิเนียม

น. ธาตุลำดับที่ ๘๕ สัญลักษณ์ Ac เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็งสีขาวคล้ายเงิน หลอมละลายที่ ๑๐๕๐° ซ. เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. actinium).

แอนติเจน

น. สารที่สามารถกระตุ้นให้เกิดแอนติบอดีขึ้นได้. (อ. antigen).

แอนติบอดี

น. สารที่ร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ชั้นสูงอื่น ๆ สร้างขึ้น เมื่อได้รับการกระตุ้นโดยสารที่แปลกปลอมซึ่งเรียกว่า แอนติเจน.
(อ. antibody).

แอนติอิเล็กตรอน

น. โพสิตรอน. (อ. anti-electron).

แอโนด

น. แผ่นหรือแท่งตัวนำที่โยงต่อกับขั้วบวกของเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เช่น แบตเตอรี่. (อ. anode).

แอมแปร์

น. หน่วยวัดกระแสไฟฟ้า กระแสไฟฟ้า ๑ แอมแปร์ คือ กระแสไฟฟ้าที่มีอัตราการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนได้วินาทีละประมาณ 6×10^{18} อิเล็กตรอน. (อ. ampere).

แอมมิเตอร์

น. เครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดค่าของกระแสไฟฟ้าเป็นแอมแปร์.
(อ. ammeter).

แอมโมเนีย

น. สารประกอบอนินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีสูตร NH_3 ลักษณะเป็นแก๊สไม่มีสี กลิ่นฉุน ละลายน้ำได้ดี ใช้ประโยชน์มากมาย เช่น ในอุตสาหกรรมทำปุ๋ย กรดไนตริก ไบสังเคราะห์ ใช้เป็นตัวทำควมเย็น. (อ. ammonia).

แอลกอฮอล์

น. สารอินทรีย์ชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นของเหลวใส กลิ่นฉุน ระเหยง่าย มีชื่อก่อเกิด ๗๘.๕ ๖. ชื่อเดิม คือ เอทิลแอลกอฮอล์ แต่มักเรียกกันสั้น ๆ ว่า แอลกอฮอล์ โดยปรกติเกิดขึ้นจากการหมักสารประเภทแป้งหรือน้ำตาล ผสมยีสต์ ซึ่งมักเรียกกันว่า แป้งเชื้อ หรือ เชื้อหมัก เป็นองค์ประกอบสำคัญของสุราและเมรัยทุกชนิด เมื่อดื่มเข้าไปจะออกฤทธิ์ทำให้มีอาการมึนเมา ไข้ประโยชน์เป็นกัณฑ์ละลาย และเป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น. (อ. alcohol, ethyl alcohol).

แอลฟา

(ฟิสิกส์) น. ชื่ออนุภาคที่พุ่งออกมาจากนิวเคลียสของอะตอมกัมมันตรังสี เป็นนิวเคลียสของธาตุฮีเลียม มักเรียกกระแสอนุภาคนี้อีกว่า รังสีแอลฟา ซึ่งเคลื่อนที่ด้วยความเร็วประมาณ ๒๐,๐๐๐ กิโลเมตร ต่อวินาที มีอำนาจในการเจาะทะลุได้น้อย เมื่อกระทบกับฉากเรืองแสง จะทำให้เกิดแสงเรืองขึ้นได้. (อ. alpha rays).

แอสทาทีน

น. ธาตุลำดับที่ ๘๕ สัญลักษณ์ At เป็นธาตุโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. astatine).

แอสไพริน

น. สารประกอบอินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีสูตร $\text{CH}_3\text{COO} \cdot \text{C}_6\text{H}_4 \cdot \text{COOH}$ ชื่อทางเคมี คือ acetylsalicylic acid ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว หลอมละลายที่ ๑๓๓ ๖. ใช้ในทางการแพทย์เป็นยาลดไข้และระงับปวด. (อ. aspirin).

แอสฟัลต์

น. ยางมะตอย. (อ. asphalt).

โอ๊ก *

น. ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง (Quercus sp.) ในวงศ์ Cupuliferae ใช้ทำเครื่องมือเรื้อน เป็นต้น. (อ. oak).

โอโซน

น. แก๊สชนิดหนึ่ง สีน้ำเงิน กลิ่นฉุน เป็นอัญรูปของธาตุออกซิเจน มีสูตร O_3 ใช้ประโยชน์ฆ่าเชื้อโรคในน้ำเพื่อใช้เป็นน้ำดื่ม ใช้ฟอกจางสีของสารอินทรีย์บางอย่าง เช่น เส้นใยที่โดนน้ำขี้ผึ้ง. (อ. ozone).

- โอต น. ชื่อพืชชนิดหนึ่ง (*Avena sativa*) ในวงศ์ Graminae ปลูกมากในเขตอากาศอบอุ่น ใช้เป็นอาหาร. (อ. oat).
- โอลิมปิก น. เรียกการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ ซึ่งจัดให้มีขึ้นทุก ๆ ๔ ปีในประเทศต่าง ๆ ตามแต่จะตกลงกันว่า กีฬาโอลิมปิก. (อ. Olympic games).
- โอห์ม (ไฟฟ้า) น. หน่วยวัดความต้านทาน ใช้สัญลักษณ์ Ω ความต้านทาน ๑ โอห์ม คือ ความต้านทานระหว่างจุด ๒ จุดบนตัวนำ ซึ่งเมื่อจุดคู่นี้มีความต่างศักย์ไฟฟ้า ๑ โวลต์แล้วจะทำให้มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านได้ ๑ แอมแปร์. (อ. ohm).
- โอห์มมิเตอร์ น. เครื่องมือไฟฟ้าที่ใช้สำหรับวัดค่าของความต้านทานเป็น โอห์ม. (อ. ohmmeter).
- โอเอซิส น. บริเวณที่ชุ่มชื้นในทะเลทราย ซึ่งมีน้ำพอที่สิ่งมีชีวิตจะอาศัยอยู่ได้. (อ. oasis).
- ไอโซโทป น. อะตอมของธาตุเดียวกัน แต่มีจำนวนนิวตรอนที่นิวเคลียสต่างกัน. (อ. isotope).
- ไอน์สไตเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๘๘ สัญลักษณ์ Es เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. einsteinium).
- ไอศกรีม * น. ของกินทำด้วยน้ำหวาน กะทิ หรือนม เป็นต้น ทำให้เย็นด้วยความเย็น. (อ. ice-cream).
- ไอออน น. อะตอมหรือหมู่ของอะตอมที่ไม่เป็นกลาง มี ๒ ชนิด คือ ชนิดที่แสดงอำนาจไฟฟ้าของประจุไฟฟ้าบวก เรียกว่า ไอออนบวก หรือ แคตไอออน (cation) ชนิดที่แสดงอำนาจไฟฟ้าของประจุไฟฟ้าลบ เรียกว่า ไอออนลบ หรือ แอนไอออน (anion). (อ. ion).

- ไอโอดีน น. ธาตุลำดับที่ ๕๓ สัญลักษณ์ I เป็นอโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเทาอำ
เป็นเงาวาว หลอมละลายที่ ๑๑๔°ซ. เมื่อระเหิดเป็นไอให้ไอสีม่วง เป็น
ธาตุสำคัญมากสำหรับคอมไทรอยด์ หากขาดธาตุนี้จะทำให้เป็นโรคคอพอก.
(อ. iodine).
- ฮอกกี น. กีฬากลางแจ้งชนิดหนึ่ง เล่นในสนามหรือบนลานน้ำแข็งก็ได้ ผู้เล่นแบ่งออกเป็น
เป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายละ ๑๑ คน ทั้ง ๒ ฝ่ายพยายามใช้ไม้ตีลูกบอลให้เข้าไปใน
ประตูของฝ่ายตรงข้าม. (อ. hockey).
- ฮอร์โมน น. สารที่สร้างขึ้นโดยต่อมไร้ท่อของมนุษย์และสัตว์ชั้นสูงอื่น ๆ แล้วหลั่งเข้า
สู่กระแสโลหิตโดยตรงเพื่อนำไปยังส่วนต่าง ๆ มีหน้าที่ควบคุมการทำงานของ
ร่างกาย มีหลายชนิด บางชนิดเป็นโปรตีน เช่น อินซูลิน บางชนิดเป็นสารเคมี
ธรรมชาติ เช่น อะดรีนาลีน. (อ. hormone).
- ฮอลแลนด์ น. ชื่อหนึ่งของประเทศเนเธอร์แลนด์. (อ. Holland).
- ฮอลันดา น. ชื่อชนชาติหนึ่ง อยู่ในประเทศฮอลแลนด์หรือเนเธอร์แลนด์, วิลันดา หรือ
ชาวดัตช์ ก็เรียก. (อ. Hollanda).
- ฮาเร็ม น. สถานที่จัดไว้ให้เป็นที่อยู่ของบรรดานางสนมหรือนางบำเรอ. (อ. harem).
- ฮาห์นเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๑๐๕ สัญลักษณ์ Ha เป็นธาตุกัมมันตรังสีที่นักวิทยาศาสตร์สร้าง
ขึ้น ไม่มีปรากฏในธรรมชาติ. (อ. hahnium).
- ฮิปโปโปแตมัส น. สัตว์สี่เท้าชนิดหนึ่ง (Hippopotamus amphibius) ในวงศ์ Hippopotamidae
ขาและหางสั้น หนังหนา หอนหัวยาวและกว้าง พบในแอฟริกา. (อ. hippopotamus).

ฮิสทีเรีย

น. โรคจิตชนิดหนึ่ง มีอาการแสดงออกได้หลายแบบโดยไม่มี ความพิการของอวัยวะส่วนใด ๆ ของร่างกาย ผู้ป่วยเป็นโรคนี้นี้เพราะในจิตสำนักหวังได้รับผลประโยชน์ เช่นหวังการหลุดพ้นจากสภาวะแวดล้อมที่มีบีบคั้น. (อ. hysteria).

ฮีเลียม

น. ธาตุลำดับที่ ๒ สัญลักษณ์ He เป็นแก๊สเฉื่อย มีปรากฏเพียง ๑ ใน ๒๐๐,๐๐๐ ส่วนในบรรยากาศ. (อ. helium).

เฮกตาร์

น. หน่วยมาตรวัดพื้นที่ตามวิธีเมตริก ๑ เฮกตาร์ เท่ากับ ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร หรือ ประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน. (อ. hectare).

เฮกโตกรัม *

น. หน่วยมาตรวัดตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑๐๐ กรัม, อักษรย่อว่า ฮก. (อ. hectogramme).

เฮกโตเมตร *

น. หน่วยมาตรวัดตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑๐๐ เมตร, อักษรย่อว่า ฮม. (อ. hectometre).

เฮกโตลิตร *

น. หน่วยมาตรวัดตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ ๑๐๐ ลิตร, อักษรย่อว่า ฮล. (อ. hectolitre).

เฮโมโกลบิน

(-โกล-) น. สารที่ให้สีแดงในเม็ดโลหิตแดง ประกอบด้วยโปรตีนที่เรียกว่า โกลบิน และ เฮม ซึ่งเป็นสารประกอบที่มีเหล็กในโครเจน คาร์บอน ไฮโดรเจน และออกซิเจน เป็นองค์ประกอบ มีหน้าที่นำออกซิเจนซึ่งร่างกายต้องการเข้าทางปอดไปยังส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยออกซิเจนเกาะติดไปกับปอดออกซิเฮโมโกลบิน และออกซิเจนแยกตัวออกไถ่จากเฮโมโกลบินเมื่อไปถึงส่วนอื่นของร่างกายที่ต้องการใช้. (อ. haemoglobin).

เฮโรอีน น. สารประกอบอินทรีย์ประเภทอนุพันธ์ของมอร์ฟีน มีสูตร $C_{17}H_{17}NO(C_2H_3O_2)_2$ ชื่อทางเคมี คือ ไคอะเซทิลมอร์ฟีน ลักษณะเป็นผลึกสีขาว หลอมละลายที่ ๑๗๓°ซ. เป็นยาเสพติดอย่างร้ายแรงและมีพิษมาก. (อ. heroin).

เฮลิคอปเตอร์ น. อากาศยานชนิดหนึ่ง ซึ่งหนักกว่าอากาศ ไม่มีปีก มีใบพัดขนาดใหญ่ติดทั้งเหนือลำตัว ใบพัดหมุนรอบตัวในแนวนอน ทำหน้าที่ช่วยพยุงตัวและบังคับให้บินไปตามทิศทางที่ต้องการได้ ใช้เครื่องยนต์ขับเคลื่อนและบินขึ้นลงในแนวยืนได้. (อ. helicopter).

เฮิรตซ์ [เฮิ] (ฟิสิกส์) น. หน่วยวัดความถี่ ใช้สัญลักษณ์ Hz ๑ เฮิรตซ์ มีค่าเท่ากับ ๑ ไซเคิลต่อวินาที. (อ. hertz).

แฮนด์บอล น. ชื่อกีฬาอย่างหนึ่ง คล้ายฟุตบอล แต่ผู้เล่นใช้วิธีขว้างหรือปาลูกบอลแทนการเตะ; ในการเล่นฟุตบอล ถ้าลูกบอลถูกมือผู้เล่นนอกจากผู้รักษาประตู ถือว่าเป็นแฮนด์บอล จะต้องถูกลงโทษโดยให้อีกฝ่ายหนึ่งเตะกินเปล่าหรือเตะลูกโทษ. (อ. handball).

แฮฟเนียม น. ธาตุลำดับที่ ๗๒ สัญลักษณ์ Hf เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง สีเทา หลอมละลายที่ ๒๕๕๐°ซ. ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมทำไส้หลอดสำหรับหลอดไฟฟ้า. (อ. hafnium).

แฮม * น. หมูเค็มรมควัน, หมูแฮม กว้าง. (อ. ham).

โฮเต็ล (ปาก) น. โรงแรม, ที่พักคนเดินทาง. (อ. hotel).

โฮลเมียม [โฮน-] น. ธาตุลำดับที่ ๖๗ สัญลักษณ์ Ho เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของแข็ง เป็นเงาวาว หลอมละลายที่ ๑๘๖๑°ซ. (อ. holmium).

- ไฮโกรมิเตอร์ (-ไฮกร-) น. เครื่องมือสำหรับวัดความชื้นในอากาศ. (อ. hygrometer).
- ไฮดรา (-อูรา) น. สัตว์น้ำจืดตัวเล็กชนิดหนึ่ง (Hydra sp.)
ในอันดับ Anthomedusae ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก ข้าง
ในกลวงยึกและหกลำได้ พบอยู่ในน้ำ.
- ไฮโดรคาร์บอน น. สารอินทรีย์ซึ่งประกอบด้วยธาตุคาร์บอนและธาตุไฮโดรเจน
เท่านั้น เช่น มีเทน (CH_4) เอทิลีน (C_2H_4) อะเซทิลีน
(C_2H_2) เบนซีน (C_6H_6). (อ. hydrocarbon).
- ไฮโดรเจน (-ไฮจ-) น. ธาตุลำดับที่ ๑ สัญลักษณ์ H เป็นแก๊สไม่มีสี
ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส ไวไฟมาก เบาที่สุดในบรรดาแก๊สทั้งสิ้น
ใช้ประโยชน์ได้มากมาย เช่น ในอุตสาหกรรมสังเคราะห์
แก๊สแอมโมเนีย เมทิลแอลกอฮอล์ อุตสาหกรรมทำให้น้ำมัน
พืชแข็งตัว. (อ. hydrogen).
- ไฮโดรเจนซัลไฟด์ (-ไฮจ-) น. แก๊สชนิดหนึ่ง ไม่มีสี มีกลิ่นเหม็นเหมือนไข่เน่า
เป็นแก๊สพิษประกอบด้วยธาตุไฮโดรเจนและกำมะถัน มีสูตร
 H_2S เกิดขึ้นในธรรมชาติ เนื่องจากการเน่าเปื่อยผุพังของ
สารอินทรีย์ที่ประกอบด้วยกำมะถัน, แก๊สไข่เน่า ก็เรียก.
(อ. hydrogen sulphide).
- ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ (-ไฮจ-) น. สารประกอบอินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีสูตร H_2O_2
ลักษณะเป็นของเหลวใส ไม่มีสี ใช้ประโยชน์เป็นยา
เช็ดโรค และตัวฟอกขาว. (อ. hydrogen peroxide).

ไฮโดรมิเตอร์ (-ไฮดร-) น. เครื่องมือสำหรับวัดความถ่วงจำเพาะของของเหลว.
(อ. hydrometer).

ไฮไฟ น. ระบบขยายสัญญาณไฟฟ้าเพื่อเปลี่ยนเป็นคลื่นเสียงออกมาได้โดยไม่
เพี้ยนเลย ในช่วงความถี่ที่มนุษย์ได้ยินได้, มาจากคำ ไฮฟิเดลิตี
(highfidelity). (อ. hi-fi).

ไฮโล น. ชื่อการพนันชนิดหนึ่ง เล่นด้วยลูกเต๋า กำหนดแต้ม ๓ - ๑๐ เป็นต่ำ
๑๒ - ๑๘ เป็นสูง ๑๑ เป็นไฮโล.

oooooooooooooooooooo

รายชื่อจังหวัดในประเทศไทย
ถอดเป็นอักษรโรมัน

๑. กรุงเทพมหานคร	Krung Thep Maha Nakhon
๒. กระบี่	Krabi
๓. กาญจนบุรี	Kanchanaburi
๔. กาฬสินธุ์	Kalasin
๕. กำแพงเพชร	Kamphaeng Phet
๖. ขอนแก่น	Khon Kaen
๗. จันทบุรี	Chanthaburi
๘. ฉะเชิงเทรา	Chachoengsao
๙. ชลบุรี	Chon Buri
๑๐. ชัยนาท	Chai Nat
๑๑. ชัยภูมิ	Chaiyaphum
๑๒. ชุมพร	Chumphon
๑๓. เชียงราย	Chiang Rai
๑๔. เชียงใหม่	Chiang Mai
๑๕. ตรัง	Trang
๑๖. ตราด	Trat
๑๗. ตาก	Tak
๑๘. นครนายก	Nakhon Nayok
๑๙. นครปฐม	Nakhon Pathom
๒๐. นครพนม	Nakhon Phanom

๒๑. นครราชสีมา	Nakhon Ratchasima
๒๒. นครศรีธรรมราช	Nakhon Si Thammarat
๒๓. นครสวรรค์	Nakhon Sawan
๒๔. นนทบุรี	Nonthaburi
๒๕. นราธิวาส	Narathiwat
๒๖. น่าน	Nan
๒๗. บุรีรัมย์	Buri Ram
๒๘. ปทุมธานี	Pathum Thani
๒๙. ประจวบคีรีขันธ์	Prachuap Khiri Khan
๓๐. ปราจีนบุรี	Prachin Buri
๓๑. ปัตตานี	Pattani
๓๒. พระนครศรีอยุธยา	Phra Nakhon Si Ayutthaya
๓๓. พะเยา	Phayao
๓๔. พังงา	Phangnga
๓๕. พัทลุง	Phatthalung
๓๖. พิจิตร	Phichit
๓๗. พิษณุโลก	Phitsanulok
๓๘. เพชรบุรี	Phetchaburi
๓๙. เพชรบูรณ์	Phetchabun
๔๐. แพร่	Phrae
๔๑. ภูเก็ต	Phuket
๔๒. มหาสารคาม	Maha Sarakham

๔๓. มุกดาหาร	Mukdahan
๔๔. แม่ฮ่องสอน	Mae Hong Son
๔๕. ยโสธร	Yasothon
๔๖. ยะลา	Yala
๔๗. รอยเอ็ด	Roi Et
๔๘. ระนอง	Ranong
๔๙. ระยอง	Rayong
๕๐. ราชบุรี	Ratchaburi
๕๑. ลพบุรี	Lop Buri
๕๒. ลำปาง	Lampang
๕๓. ลำพูน	Lamphun
๕๔. เลย	Loei
๕๕. ศรีสะเกษ	Si Sa Ket
๕๖. สกลนคร	Sakon Nakhon
๕๗. สงขลา	Songkhla
๕๘. สตูล	Satun
๕๙. สมุทรปราการ	Samut Prakan
๖๐. สมุทรสงคราม	Samut Songkhram
๖๑. สมุทรสาคร	Samut Sakhon
๖๒. สระบุรี	Saraburi
๖๓. สิงห์บุรี	Sing Buri
๖๔. สุโขทัย	Sukhothai

๖๕. สุพรรณบุรี	Suphan Buri
๖๖. สุราษฎร์ธานี	Surat Thani
๖๗. สุรินทร์	Surin
๖๘.หนองคาย	Nong Khai
๖๙. อ่างทอง	Ang Thong
๗๐. อุตรธานี	Udon Thani
๗๑. อุตรดิตถ์	Uttaradit
๗๒. อุทัยธานี	Uthai Thani
๗๓. อุบลราชธานี	Ubon Ratchathani

ใช้ในห้องสมุดเท่านั้น

ยังมีเมืองที่ยังตกเป็นอักษรโรมันไม่ถูกต้องตาม "แถลงการณ์ราชบัณฑิตยสถาน" เรื่อง
การเขียนชื่อจังหวัด เขต อำเภอ และกิ่งอำเภอ อยู่แห่งหนึ่ง คือ เมือง "พทยา"
ซึ่งตกเป็น PATTAYA ที่ถูกต้องควรตกเป็น PHATTHAYA

Chandrakasem

SL00269

00269